

142. [*] ప్రజలలోని కొందరు మూడజనులు ఇలా అంటారు: "వీరిని (ముస్లింలను) ఇంత వరకు వీరు అనుసరిస్తూ వచ్చిన, ఖిల్జానుండి త్రిప్పింది ఏమిటి?"⁹⁵ వారితో ఇలా అను: "తూర్పు మరియు పడమరలు అల్లాహ్ కే చెందినవి. ఆయన తాను కోరిన వారికి బుజుమార్గం వైపునకు మార్గ దర్శకత్వం చేస్తాడు."

143. మరియు మీరు ప్రజలకు సాక్షులుగా ఉండటానికి మరియు సందేశహారుడు (ముహమ్మద్) మీకు సాక్షిగా ఉండటానికి⁹⁶, మేము మిమ్మల్ని ఒక మధ్యస్థ (ఉత్తమ మరియు న్యాయశీలమైన) సమాజంగా చేశాము. మరియు ఎవరు సందేశ హరుణ్ణి అనుసరిస్తారో మరియు ఎవరు తమ మడమల మీద వెనుదిరిగిపోతారో అనేది పరిశీలించడానికి, నీవు పూర్వం అనుసరించే ఖిల్జా (ఖైలుల్-మఖ్శిన్)ను, ఖిల్జాగా చేసి ఉన్నాము. మరియు ఇది వాస్తవానికి అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం చూపిన వారికి తప్ప, ఇతరులకు భారమైనది. మరియు అల్లాహ్ మీ విశ్వాసాన్ని (ఖైలుల్-మఖ్శిన్ వైపునకు చేసిన నమాజులను) ఎన్నడూ వ్యధాచేయడు.⁹⁷

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا
وَلَهُمْ عَنْ قِبَلَتِهِمُ الَّذِي كَانُوا عَلَيْهَا
قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يُهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾
وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا جَعَلْنَا
الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ
مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى
عَقْبَيْهِ ۗ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى
الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ
لِيُضِلَّ عِبَادَهُ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ

95) మహా ప్రవక్త (స'అస) మదీనహ్ కు వలస పోయిన తరువాత 16,17 నెలలు ఖైలుల్-మఖ్శిన్ వైపునకు ముఖం చేసి నమాజ్ చేసేవారు. కాని అతని కోరిక క'అబహ్ (మక్కహ్)వైపుకు మాత్రమే ముఖం చేసి నమాజ్ చేయాలని ఉండేది. ఇదే ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) యొక్క ఖిల్జా కూడాను. మహా ప్రవక్త (స'అస) దీనికై ఎన్నోసార్లు అల్లాహ్(సు.త)ను ప్రార్థించారు. చివరకు అల్లాహుత'అలా ఖిల్జాను మార్చమని మహాప్రవక్త (స'అస)కు ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. అప్పుడు అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా అన్నారు.

96) చూడండి, 22:78 మరియు స. బు'ఖారి, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం.14. మధ్యస్థ సమాజం అంటే, ఇస్లాంకు ముందున్న మతస్థులలో కొందరు ఆత్మశుద్ధిని వదలి దేహాన్నే పోషించుకుంటూ పశుప్రాయులై ఉండేవారు. వారు యూదులు మొదలైన వారు. మరి కొందరు దేహాన్ని హింసించుకుంటూ అనేక బాధలు పడి, సంసారాన్ని వదలి అడవులలో నివసిస్తూ ఆత్మశుద్ధిని గురించి కృషిచేసేవారు. ఈ రెండు మార్గాలకు మధ్య ఇహ-పరాలను, దేహాన్ని-ఆత్మశుద్ధిని అనుసరించే వారు శ్రేష్టులు. ఇదే ఇస్లాం బోధన, ఉత్తమమైన మధ్యస్థ మార్గము.

97) ఇక్కడ దీని అర్థం: ఇంతవరకు ముహమ్మద్ (స'అస) మరియు అతని అనుచరులు (ర'ది. 'అస్సమ్) ఖైలుల్-మఖ్శిన్ వైపునకు ముఖం చేసి, చేసిన నమాజులు వ్యర్థంకావు. వాటి ప్రతిఫలం పూర్తిగా ఇవ్వబడుతుంది.

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల కనికరుడు, అపార కరుణాస్థుడత.

144. (ఓ ప్రవక్తా!) వాస్తవానికి మేము, నీవు పలుమార్లు నీ ముఖాన్ని ఆకాశం వైపునకు ఎత్తడం చూశాము. కావున మేము నిన్ను నీవు కోరిన ఖిబ్లా వైపునకు త్రిప్పుతున్నాము. కావున, నీవు మస్జిద్ అల్-హరామ్ వైపునకు నీ ముఖాన్ని త్రిప్పుకో! ఇకపై మీరంతా ఎక్కడున్నా సరే (నమాజ్ చేసేటప్పుడు), మీ ముఖాలను ఆవైపునకే త్రిప్పుకోండి. మరియు నిశ్చయంగా, గ్రంథం గలవారికి ఇది తమ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యమని బాగా తెలుసు.⁹⁸ మరియు అల్లాహ్ వారి కర్మల గురించి నిర్ణయంగా లేడు.

145. మరియు నీవు గ్రంథ ప్రజలకు ఎన్ని సూచనలు (ఆయాత్) చూపినా, వారు నీ ఖిబ్లాను అనుసరించరు. మరియు నీవు కూడా వారి ఖిబ్లాను అనుసరించలేవు. మరియు వారిలో ఒక వర్గం వారు, మరొక వర్గం వారి ఖిబ్లాను అనుసరించరు.⁹⁹ మరియు నీవు ఈ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా వారి మనోవాంఛలను అనుసరిస్తే! నిశ్చయంగా, నీవు దుర్మార్గులలో చేరిన వాడవవుతావు.

146. మేము గ్రంథాన్ని ప్రసాదించిన వారు తమ కుమారులను ఏవిధంగా గుర్తిస్తారో ఇతనిని (ముహమ్మద్ను) కూడా ఏవిధంగా గుర్తిస్తారు. మరియు వాస్తవానికి వారిలోని ఒక వర్గంవారు తెలిసి కూడా సత్యాన్ని దాస్తున్నారు.¹⁰⁰

147. (నిస్సందేహంగా!) ఇది నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యం. కావున నీవు సందేహించే వారిలో ఏ మాత్రం చేరకు!

لَرَّؤُفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾

قَدْ لَرَى تَقَلَّبَ وَجْهَكَ فِي السَّمَاوَاتِ
فَلَمَّا لَوَيْتَنَّاكَ قِبَلَهُ تَرَضَّيْتَهَا فَوَلَّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ
حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَمَا
اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

وَلَيْنَ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبَلَتَكَ ۖ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبَلَتِهِمْ ۗ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبَلَهُ
بَعْضٍ ۗ وَلَيْنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَلِظَالِمِ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠٠﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ آبَاءَهُمْ ۗ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿١٠٢﴾

98) పూర్వ గ్రంథాలలో మక్కా లోని కబీలహ్ యే చివరి ప్రవక్త యొక్క ఖిబ్లా కాగలదని పేర్కొన బడింది. వారికిది తెలిసి కూడా అసూయ వల్ల వారిలా ముస్లింలతో వాదులాడారు.

99) యూదుల ఖిబ్లా, బైతుల్ మఖ్దీస్ కు పడమర దిక్కులో ఉన్న 'బండ' మరియు క్రైస్తవుల ఖిబ్లా బైతుల్ మఖ్దీస్ కు తూర్పు దిక్కులో ఉంది. చూడండి, 2:115, 142, 177.

100) మక్కా లోని కబీలహ్, ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క ఖిబ్లాగా ఉండేది. చూ, ఖు. 61:6.

148. మరియు ప్రతి ఒక (సంఘం) ఒక దిశ వైపునకు ముఖం త్రిప్పుతుంది. ¹⁰¹ కావున మీరు మంచిపనులు చేయటానికి త్వరపడండి. మీరెక్కడున్నా సరే, అల్లాహ్ మీ అందరినీ (తీర్పుదినంనాడు తన సన్నిధిలోకి) రప్పిస్తాడు. నిశ్చయంగా! అల్లాహ్ ప్రతిది చేయగల సమర్థుడు.

149. మరియు నీవు ఎక్కడికి బయలుదేరినా సరే! నీ ముఖాన్ని (నమాజ్లో) ముస్లిద్ అల్ 'హరామ్ వైపునకే త్రిప్పుకో. మరియు నిశ్చయంగా, ఇది నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యం. మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా లేడు.

150. మరియు నీవు ఎక్కడికి బయలుదేరినా సరే! నీ ముఖాన్ని (నమాజ్లో) ముస్లిద్ అల్ 'హరామ్ వైపునకే త్రిప్పుకో. మరియు మీరెక్కడున్నా సరే, మీ ముఖాలను దాని వైపునకే త్రిప్పుకోండి. దీని వల్ల మీకు వ్యతిరేకంగా వాదించటానికి ప్రజలకు అవకాశం దొరుకదు. కాని వారిలో దుర్మార్గులైనవారు (ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ ఊరుకోరు) అందుకని వారికి భయపడకండి, నాకే భయపడండి! మరియు ఈ విధంగా నేను మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేయటానికి. మరియు బహుశా, ఈ విధంగానైనా మీరు మార్గదర్శకత్వం పొందవచ్చు!

151. ఈ విధంగా మేము మీ వారిలో నుండియే - మా సూచనలను మీ ఎదుట వినిపించటానికి మరియు మిమ్మల్ని సంస్కరించటానికి మరియు మీకు గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని బోధించటానికి మరియు మీకు తెలియని విషయాలు నేర్పటానికి - ఒక ప్రవక్త (ముహమ్మద్) ను మీ వద్దకు పంపాము.

وَلِكُلِّ وَّجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيٰهَا فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ ۗ إِنَّمَا تَتَكُونُونَ يَٰٓأَيُّهَا
اللَّهُ جَمِيعًا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝

وَمِن حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

وَمِن حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَحَيْثُ مَا
كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۚ لِئَلَّا
يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۚ إِلَّا
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۚ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَأَخْشَوْنِي ۚ وَ لِئَلَّا نَعْبُدَ عَلَيْكُمْ
وَأَعْلَمُكُمْ تَهْتَدُونَ ۝

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ
يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ
وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمُ
مَا لَمْ تَكُونُونَ تَعْلَمُونَ ۝

101) చూడండి, 5:48. అల్లాహుత'అలా మానవులకు మంచి-చెడులను సూచించి, వాటి వ్యత్యాసాన్ని చూపి, వాటి ఫలితాలను కూడా స్పష్టంచేశాడు. కావున ప్రతివాడు తాను ఎన్నుకున్న మార్గానికి బాధ్యత వహించి దానికి తగిన ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు. వారికి ఎలాంటి అన్యాయం జరగదు.

152. కావున మీరు నన్నే స్మరించండి, నేను కూడా మిమ్మల్ని జ్ఞాపకం ఉంచుకుంటాను. మరియు నాకు కృతజ్ఞులై ఉండండి మరియు నాకు కృతఘ్నులు కాకండి.¹⁰²

153. ఓ విశ్వాసులారా! సహనం మరియు సమాజ్ ద్వారా సహాయం అర్థించండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సహనం గలవారిలో ఉంటాడు.¹⁰³

154. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని 'మృతులు,' అనకండి!¹⁰⁴ వాస్తవానికి వారు సజీవులు. కాని మీరది గ్రహించజాలరు.

155. మరియు నిశ్చయంగా మేము, మిమ్మల్ని భయ-ప్రమాదాలకు, ఆకలి బాధలకు, ధన, ప్రాణ, ఫల (ఆదాయాల) నష్టానికి గురిచేసి పరీక్షిస్తాము. మరియు (ఇలాంటి పరిస్థితులలో) మనస్తైర్యంలో ఉండేవారికి శుభవార్తనివ్వ.

156. ఎవరైతే విపత్కరమైన పరిస్థితి ఏర్పడి నప్పుడు: "నిశ్చయంగా, మేము అల్లాహ్ కే చెందిన వారము! మరియు మేము ఆయన వైపునకే మరలి పోతాము!" అని అంటారో!

157. అలాంటి వారికి వారి ప్రభువు నుండి అనుగ్రహాలు¹⁰⁵ మరియు కరుణ ఉంటాయి. మరియు వారే సన్మార్గం పొందినవారు.¹⁰⁶ (1/8)

158. * నిశ్చయంగా, 'సఫా మరియు మర్వాలు అల్లాహ్ చూపిన చిహ్నాలు.¹⁰⁷ కావున ఎవడు

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَ

لَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ

وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

أَمْواتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَ

الْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ

وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَ

رَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ

102) చూ. ఖు.14:7. 'స.బు'ఖారి, పుస్తకం-8, 'హదీస్' నం.415; పుస్తకం-9, 'హదీస్' నం.502.

103) మంచి విశ్వాసి సంతోషం కలిగినపుడు అల్లాహుత ఆలాకు కృతజ్ఞుడై ఉంటాడు మరియు బాధలో ఉన్నప్పుడు సహనం వహిస్తాడు. ('స'హి'హ్ ముస్లిం, 'హ.నం. 2999).

104) అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో జహాద్ (ధర్మపోరాటం) చేసి చంపబడిన వారు మృతులు కారు. వారు అల్లాహ్ (సు.త.) సన్నిధిలో సజీవులుగా ఉంటారు. చూడండి, 3:169.

105) 'సలవాతున్': అంటే blessings, benedictions, అనుగ్రహాలు, ఆశీర్వాదాలు, దీవనలు, వరాలు మరియు శుభకాంక్షలు అనే అర్థాలున్నాయి.

106) నష్టంకలిగినపుడు: "ఇన్నా లిల్లాహి వఇన్నా ఇలైహి రాజ్ ఉన్." మరియు, "అల్లా హుమ్మి అజుర్బి వీ ము'సీబత్తీ వఅ'ఖ్లిఫ్ లి ఖైరమ్మి నహ్." చదవాలి, ('స. ముస్లిం, 'హ. నం. 918).

107) 'సఫా మర్వాలు మక్కా లో క'అబహ్ కు కొంత దూరంలో ఉన్న చిన్న గుట్టలు. 'హజ్జ్

(క'అబహ్) గృహానికి 'హజ్జ్' లేక 'ఉమ్రా' కొరకు షాతాడీ, ¹⁰⁸ అతడు ఈ రెంటి మధ్య పచార్లు (స'యి) చేస్తే, అతనికి ఎట్టి దోషం లేదు. మరియు ఎవడైనా స్వచ్ఛాపూర్వకంగా మంచి కార్యం చేస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కృతజ్ఞులను ఆమోదించే వాడు, ¹⁰⁹ సర్వజ్ఞుడు.

159. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే మేము అవతరింప జేసిన స్పష్టమైన బోధనలను, మార్గదర్శకత్వాలను - ప్రజల కొరకు దివ్యగ్రంథంలో స్పష్టపరచిన పిదప కూడా - దాచుతారో! వారిని అల్లాహ్ తప్పక శపిస్తాడు (బహిష్కరిస్తాడు). మరియు

فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ حَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾
 إِنَّ الدِّينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۗ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ

లేక 'ఉమ్రా' చేసేవారు క'అబహ్ చుట్టు ఏడు ప్రదక్షిణలు ('తహాఫ్' చేసిన తరువాత సఫా-మర్వా గుట్టల మధ్య ఏడు సార్లు పచార్లు (స'యి) చేయాలి. ఇది తప్పనిసరి (హజబ్). ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) భార్య - ఇస్మా'యీల్ (అ.స.) యొక్క తల్లి - అయిన సయ్యిదా హాజర, ఇస్మా'యీల్ (అ.స.)ను క'అబహ్ దగ్గర పరుండబెట్టి, నీటికొరకు ఈ రెండు గుట్టల మధ్య పరుగెత్తుతూ, తన కుమారుణ్ణి ఈ గుట్టలకిక్కి చూసేది. అదే కార్యాన్ని అల్లాహ్ (సు.త.) ముస్లింలకు 'హజ్జ్' లేక 'ఉమ్రా' చేసేటప్పుడు, ఆచరించమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఇవే కాకుండా 'హజ్జ్' చేసే వారి కొరకు ఇతర ఆచారాలు అంటే బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం, మీనాలోని మూడు జమరాల్ల మీద ప్రతి దానిపై ఏడేసి కంకర రాళ్ళు రువ్వటం, మొదలైనవి ఉన్నాయి. సయ్యిదా హాజర యొక్క ప్రార్థనను అంగీకరించి అల్లాహ్ (సు.త.) ఇస్మా'యీల్ (అ.స.) కాళ్ళ దగ్గర 'జమ్' జమ్ నీటి బుగ్గను పుట్టించాడు. అందులో ఈ నాటి వరకు నిళ్ళు పుష్కలంగా ఉన్నాయి. ఖైతుల్లాహ్ ను సందర్శించే వారు ఈ నీటిని త్రాగి, అల్లాహుత'అలాకు కృతజ్ఞులు తెలుపుకుంటారు. ఇంకా అక్కడ తమ కొరికల పూర్తికై, పాపవిమోచనకై, ఉత్తమ ప్రతిఫలాలకై అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థిస్తారు.

108) 'హజ్జ్' అంటే జిల్'హజ్జ్ నెలలో 8-13 తేదీల వరకు క'అబహ్, మినా, 'అరఫాత్' మరియు ము'జ్జలిఫాలను సందర్శించటం.

'ఉమ్రా' అంటే ఈ తేదీలలో కాక ఇతర కాలంలో ఎప్పుడైనా క'అబహ్ ను దర్శించటం. (చూడండి, 14:37). 'ఉమ్రా' చేయదలుచుకున్న వారు: 'హరమ్ సరిహద్దు బయటి నుండి (మిఖాల్ బయట ఉండేవారు మిఖాల్ నుండి) 'ఉమ్రా' దీక్ష (నియ్యత్)లో, ఇ'హ్రామ్ ధరించి, క'అబహ్ చుట్టు ఏడు ప్రదక్షిణలు చేసి, తరువాత 'సఫా-మర్వాల మధ్య ఏడు సార్లు పచార్లు చేసి, ఆ తరువాత శిరో ముండనం చేయించుకొని, ఇ'హ్రామ్ విడుస్తారు. మిఖాల్ మరియు 'హరమ్ సరిహద్దులను మహా ప్రవక్త (స'అస) సూచించారు.

109) ఫాకీరున్, అప్-షకూరు (36): *The Appreciative*, కృతజ్ఞులను ఆమోదించేవాడు.

One who approves or Rewards or Forgives much or largely, అంగీకరించే, ఆదరించే, విలువనిచ్చే వాడు. తన దాసుల మంచి కార్యాలకు అమితంగా ప్రతిఫలమిచ్చే వాడు. యోగ్యతను గుర్తించే, పరిగణించేవాడు. అప్-షకూరుకు చూడండి, 4:147. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

శపించగలవారు కూడా వారిని శపిస్తారు. ¹¹⁰

160. కాని ఎవరైతే పశ్చాత్తాపపడతారో మరియు తమ నడవడికను సంస్కరించుకుంటారో మరియు సత్యాన్ని వెల్లడిస్తారో, అలాంటి వారి పశ్చాత్తాపాన్ని నేను అంగీకరిస్తాను. మరియు నేను మాత్రమే పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించేవాడను, ¹¹¹ అపార కరుణాప్రదాతను.

161. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే సత్యతిరస్కారులై, ఆ తిరస్కారంలోనే మృత్యువును అనుభవించారు, అలాంటి వారిపై అల్లాహ్ యొక్క శాపం (బహిష్కారం) ఉంటుంది మరియు దేవదూతల మరియు సర్వ మానవుల యొక్క శాపముంటుంది.

162. అందులో (ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే నరకంలో) వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం కాని మరియు వారికి మళ్ళీ వ్యవధి ఇవ్వటం కాని జరుగదు.

163. మరియు మీ ఆరాధ్యదైవం కేవలం ఆ అద్వితీయుడు ¹¹² (అల్లాహ్) మాత్రమే. ఆయన తప్ప! మరొక ఆరాధ్యదేవుడు లేడు, అనంత కరుణా మయుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

164. నిశ్చయంగా భూమ్యాకాశాల సృష్టిలోనూ, రేయిబవళ్ళ మార్పులోనూ, ప్రజలకు ఉపయోగ కరమైన వాటిని తీసుకొని, సముద్రంలో పయనించే ఓడలలోనూ మరియు అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించి దాని ద్వారా నిర్ణీతమైన భూమికి ప్రాణం పోసి, అందులో వివిధరకాల జీవరాసులను వర్ణిల్లజేయటంలోనూ; మరియు

اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴿١٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا
فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ

الرَّحِيمُ ﴿١١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا
أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ

أَجْمَعِينَ ﴿١٢﴾

خَلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ

الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿١٣﴾

وَاللَّهُمَّ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٤﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ

اٰخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَ

مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ

فَأَخْبَأَ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ

فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَ

110) ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర'ది.అ.) కథనం: ఈ ఆయత్లో - తొరాత్ గ్రంథంలో దైవప్రవక్త (స'అస) గురించి వచ్చిన సృష్టమైన సూచనలను యూదులు మరియు క్రైస్తవులు దాచిన విషయం గురించి చెప్పబడింది. (అబూ-దావూద్, మరియు సునన్ తిర్మిజి, 'హదీస్' నం. 651).

111) అల్-తవ్బాబు (80): *The Oft-Returning*. తన దాసుని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించే వాడు, స్వీకరించే, కటాక్టీచే, మన్నించే వాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమపేర్లలో ఒకటి.

112) అల్-వా'హిద్ (67): *The One*, అద్వితీయుడు. The Sole. ఒకే ఒక్కడు. ఎక్కెకుడు. చూడండి, 2:133, 12:39.

వాయువులు మరియు మేఘాలు, భూమ్యాకాశాల మధ్య నియమబద్ధంగా చేసే సంచారాల మార్పుల లోనూ, బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సంకేతాలు ఉన్నాయి.¹¹³

165. అయినా ఈ మానవులలో కొందరు ఇతరులను, అల్లాహ్ కు సాటిగా కల్పించుకుని, అల్లాహ్ ను ప్రేమించ వలసిన విధంగా వారిని ప్రేమిస్తారు. కాని విశ్వాసులు అందరికంటే అత్యధికంగా అల్లాహ్ నే ప్రేమిస్తారు. మరియు ఈ దుర్మార్గుల చేస్తున్నవారు ప్రత్యక్షంగా చూడగలిగితే! ఆ శిక్షను చూసినప్పుడు, వారు నిశ్చయంగా, సర్వశక్తి కేవలం అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చాలా కఠినంగా శిక్షించేవాడు, (అని తెలుసుకునేవారు).¹¹⁴

166. అప్పుడు (ఆ రోజు) వారు (ఆ సాటిగా కల్పించబడినవారు) తమను అనుసరించిన వారితో తమకు ఎలాంటి సంబంధం లేదంటారు. మరియు వారంతా తమ శిక్షను చూసుకుంటారు. మరియు వారి మధ్య ఉన్న సంబంధాలన్నీ తెగిపోతాయి.

167. మరియు ఆ అనుసరించిన వారు అంటారు: "మాకు ప్రపంచ జీవితంలోకి మళ్ళీ తిరిగిపోయే అవకాశం లభిస్తే - వీరు ఈ రోజు మమ్మల్ని త్యజించినట్లు - మేము కూడా వీరిని త్యజిస్తాము!" ఈ విధంగా (ప్రపంచంలో) వారు

السَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
لَا يَتَّبِعُهُمُ الْيَقَوْمُ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٥﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
أنداداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
أٰمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ
جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٦﴾

إِذْ تَبَرَأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ
اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَعَتْ بِهِمُ
الْأَسْبَابُ ﴿١٦٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّنَا كَرَّرْنَا
فَعَنَّا مِنهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا
كَذٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ

113) ఈ ఆయత్లో అల్లాహ్ (సు.త.) సృష్టించి, నడిపిస్తున్న ప్రకృతి నియమాలను గురించి వివరించడమైనది. (i) భూమ్యాకాశాల సృష్టి, (ii) రాత్రి-బవళ్ళు ఒకదాని తరువాత ఒకటి రావటం మరియు వాటి కాలాలలో హెచ్చు తగ్గులు, (iii) సముద్రాలలో నావలు ఎంతో భారాన్ని తీసుకొని పయనించటం, (iv) వర్షం కురిసి జవంటిని భూమికి జవమివ్వటం, (v) వివిధ రకాల జవరాసుల సృష్టి, (vi) చల్లని, వెచ్చని వివిధ దిక్కుల నుండి వీచే గాలి, (vii) అల్లాహుత'అలా తాను కోరినచోట వర్షం కురిపించటానికి, తనకు నియమబద్ధులుగా సృష్టించిన మేఘాలు; వీటన్నిటిలో బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సూచనలున్నాయి. ఈ కార్యాలలో ఆయనకు మరెవ్వరూ భాగస్వాములు లేరనేది కూడా వ్యక్తమౌతోంది. ఎందుకంటే ఎవరైనా ఆయనకు భాగస్వాములుంటే ఈ సృష్టిలో అల్లకల్లోలం చెలరేగి ఉండేది.

114) చూడండి, 39:45, 29:65, 17:67 మరియు స. బుఖారీ, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం. 24.

చేసిన కర్మలను అల్లాహ్ వారికి చూపించినప్పుడు, అది వారికి ఎంతో బాధాకరంగా ఉంటుంది. కాని వారు నరకాగ్ని నుండి ఏ విధంగానూ బయట పడలేరు.

168. ఓ ప్రజలారా! భూమిలోనున్న ధర్మ సమ్మతమైన పరిశుద్ధమైన వాటినే తీనండి. మరియు వైతాన్ అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. నిశ్చయంగా అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు.

169. నిశ్చయంగా, అతడు (వైతాన్) మిమ్మల్ని దుష్కార్యాలు మరియు అశ్లీలమైన పనులు చేయటానికి మరియు అల్లాహ్ ను గురించి మీకు తెలియని మాటలు పలుకటానికి ప్రేరేపిస్తుంటాడు.

170. మరియు వారితో: "అల్లాహ్ అవతరింప జేసిన వాటిని (ఆదేశాలను) అనుసరించండి!" అని అన్నప్పుడు. వారు: "అలా కాదు, మేము మా తండ్రి-తాతలు అవలంబిస్తున్న పద్ధతినే అనుసరిస్తాము." అని సమాధానమిస్తారు. ఏమీ? వారి తండ్రి-తాతలు ఎలాంటి జ్ఞానంలేనివారై నప్పటికీనే మరియు సన్మార్గం పొందనివారు అయినప్పటికీనే (వీరు, వారినే అనుసరిస్తారా)?

171. మరియు సత్య-తిరస్కారుల ఉపమానం, వాటి (ఆ పశువులు) వలే ఉంది; అవి అతని (కాపరి) అరుపులు వింటాయే (కానీ ఏమీ అర్థంచేసుకో లేవు), అరుపులు మరియు కేకలు వినడం తప్ప. వారు చెవిటివారు, మూగవారు మరియు గ్రుడ్డివారు, కాబట్టి వారు ఏమీ అర్థం చేసుకోలేరు!¹¹⁵

172. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నిజంగానే కేవలం ఆయన (అల్లాహ్)నే ఆరాధించేవారు అయితే; మేము మీకు జీవనోపాధిగా ఇచ్చిన పరిశుద్ధ (ధర్మసమ్మత)మైన వస్తువులనే తీనండి మరియు

حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُمْ بِخُرِجِينَ
مِنَ النَّارِ ۖ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ
حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ
الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝

إِنَّمَا يُرْمِزُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ ۗ
أَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا ۗ
لَا يَهْتَدُونَ ۝

وَمَثَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الذِّئِي
يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً
صُمٌّ بُكْمٌ عُمْىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۝

115) అంటే ఈ సత్య-తిరస్కారులు, సత్యధర్మం యొక్క పిలుపు విన్నా దానిని అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నారు. ఏవిధంగానైతే పశువులు - వాటి కాపరియొక్క కేకలను - అర్థం చేసుకోలేవు!

అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి.¹¹⁶

173. నిశ్చయంగా, ఆయన మీ కొరకు చచ్చిన జంతువు, రక్తం, పందిమాంసం మరియు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల కొరకు జబ్ బోహ్ చేయబడిన దానిని (తినటాన్ని) నిషేధించి ఉన్నాడు.¹¹⁷ కాని ఎవరైనా గత్యంతరం లేక, దుర్బితితో కాకుండా, హద్దు మీరకుండా (తినట్లైతే) అట్టివానిపై ఎలాంటి దోషంలేదు!¹¹⁸ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు,¹¹⁹ అపార కరుణాప్రుదాత.

174. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే అల్లాహ్ గ్రంథంలో అవతరింపజేసిన సందేశాలను దాచి, దానికి బదులుగా అల్పలాభం పొందుతారో అలాంటి వారు తమ కడుపులను కేవలం అగ్నిలో నింపుకుంటున్నారు మరియు అల్లాహ్ పునరుత్థాన దినమున వారితో మాట్లాడడు మరియు వారిని శుద్ధపరచడు మరియు వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

175. ఇలాంటి వారే సన్మార్గానికి బదులుగా దుర్మార్గాన్ని మరియు క్షమాపణకు బదులుగా శిక్షను ఎన్నుకున్నవారు. ఎంత సహనముంది వారికి, నరకాగ్ని శిక్షను భరించటానికి!

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَ
لَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ
فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ
عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٣﴾
إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ
الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ تَمَنًا قَلِيلًا
أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ
وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا
يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾
أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ
بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابُ بِالْمُغْفِرَةِ فَمَا
أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

116) 'స'హ'హ్ బు'ఖారి, పుస్తకం-1, 'హదీస్' నం. 49.

117) ఈ 'హరాం చేయబడిన విషయాలు ఇంకా మూడు చోట్లలో పేర్కొనబడ్డాయి. చూడండి, 5:3, 6:145, 16:115.

118) ఈ నాలుగు గాక 'హదీస్' లో 'హరామ్' గా పేర్కొనబడినవి ఇవి: (i) గోళ్ళతో వేటాడి చంపే మృగాలు, (ii) తమ గోళ్ళతో వేటాడి పక్షులు, (iii) గాడిద, కుక్క, మొదలైనవి. ఇంకా వివరాలకు చూడండి, 5:3. 'హదీస్' లో మరణించిన చేప 'హలాల్' గా పరిగణించబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప, ఇతరులను సంతృప్తి పరచటానికి వారి పేరున ఒక పశువును జబ్ బోహ్ చేయటం - జబ్ బోహ్ చేసేటప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) పేరు తీసుకున్నా - వారి సంకల్పం (నియ్యతి) అల్లాహ్ (సు.త.) కాక, ప్రత్యేకమైన వేరే ఇతరుణ్ణి సంతోషింపజేయటానికైతే, అలాంటి దానిని తినటం కూడా 'హరామ్'. అంతేగాక అల్లాహ్ యేతరులకు అర్పించబడినది. (నజ్ జద్, నియోజ్, చడాబా చేసింది) ఏదైనా తినటం కూడా 'హరామ్'. ('స'హ'హ్ అల్-జామె, అస్స'గీర్ వ జ్యాదతహు, అల్-బానీ పు. 2, పే.1024).

119) అల్-'గఫూరు (35): *The Forgiver*, క్షమించేవాడు. Most Forgiving, పాపాలను ఎక్కువగా క్షమించేవాడు. అల్-'గఫ్ఫారు (15): *The Oft-Forgiving*, క్షమాశీలుడు. చూడండి, 20:82. అల్-'గఫ్ఫారు మరియు అల్-'గఫూరు అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు, చూడండి, 40:3. అల్-'గాఫీర్: క్షమాగుణ పరిపూర్ణుడు.

176. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఈ గ్రంథాన్ని సత్యంలో అవతరింప జేశాడు. మరియు నిశ్చయంగా ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) గురించి బిన్నాబిప్రాయాలు గలవారు, ఘోర అంతఃకలహంలో ఉన్నారు! ¹²⁰ (1/4)

177. * వినయ-విధేయత (ధర్మనిష్ఠా పరత్వం) ¹²¹ అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పు దిక్కునకో, లేక పడమర దిక్కునకో చేయటం కాదు; ¹²² కాని వినయ-విధేయత (ధర్మనిష్ఠా పరత్వం) అంటే అల్లాహ్ ను, అంతిమదినాన్ని, దేవదూతలను, ప్రతి దివ్యగ్రంథాన్ని మరియు ప్రవక్తలను హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించడం; మరియు ధనంపై ప్రేమ కలిగి ఉండి కూడా, దానిని బంధువుల కొరకు అనాధుల కొరకు, యాచించని పేదల ¹²³ కొరకు, బాటసారుల కొరకు, యాచకుల కొరకు మరియు బానిసలను ¹²⁴ విడిపించడానికి వ్యయపరచడం. మరియు నమాజ్ ను స్థాపించడం, 'జకాత్ ఇవ్వడం మరియు వాగ్దానం చేసినప్పుడు తమ వాగ్దానాన్ని పూర్తిచేయడం. మరియు

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ لَيَفِيْ

شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿١٧٦﴾

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَ لٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَ الْكِتٰبِ وَ النَّبِيِّنَّ وَ اٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهِ ذَوٰى الْقُرْبٰى وَ الْيَتٰمٰى وَ الْمَسْكِيْنِ وَ اٰبِنَ السَّبِيْلِ وَ السَّآئِلِيْنَ وَ فِي الرِّقَابِ وَ اَقَامَ الصَّلٰوةَ وَ اٰتَى الزَّكٰوةَ وَ اٰمُوْا بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا وَ الصّٰبِرِيْنَ فِي الْبَآسَآءِ وَ الضَّرَآءِ وَ حِيْنَ الْبَآسِ

120) వంకర అక్షరాలలో ఉన్నదాని తాత్పర్యం ఈ విధంగా కూడా ఉంది: “తమ విరోధంలో సత్యం నుండి చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.”

121) అల్-బిర్: Piety, to act well, virtue, అంటే ధర్మ ఆచరణ, ధర్మనిష్ఠాపరత్వం, ధైర్యం, నిత్యపరత్వం, పుణ్యం అనే అర్థాలున్నాయి.

122) చూడండి, అల్-బఖరహ్ 2:145, వ్యాఖ్యానం-99. దీని ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాన్ని శిరసావహించి, విశ్వాసులందరూ, వారు ప్రపంచంలో ఎక్కడున్నా, ఎల్లప్పుడూ ఒకే ఒక్క జిల్లా (కాబుల) అయిన మక్కా ముకర్రమహ్ వైపునకు మాత్రమే అభిముఖులై నమాజ్ చేయాలి.

123) ముసాకీన్, మిస్కీన్ (ఎ.వ.): ఆదాయం ఉన్నా అది వారి నిత్యావసరాలకు సరిపోని వారు. ఇలాంటి వారు తమ ఆత్మాభిమానం వల్ల యాచించటానికి ఇష్టపడరు. ఫుఖరా, ఫఖీర్ (ఎ.వ.): ఏమీ ఆదాయం లేక గత్యంతరం లేక బిక్షమడిగే వారు.

124) ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేయబడి కాలంలో బానిసత్వం, బానిసలను కొనటం, అమ్మటం ఎంతో ఎక్కువగా ఉండేది. ఇస్లాం ధర్మం యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలలో ఒకటి ఇలాంటి బానిసత్వాన్ని రూపుమాపటం. కేవలం ధర్మయుద్ధ ఖైదీలను మాత్రమే ఇస్లాం చట్టప్రకారం బానిసలుగా ఉంచుకోవచ్చు. చూడండి, 8:67. ఖుర్ఆన్ లో బానిసలను విడిపించటం పుణ్య కార్యమని ఎన్నోచోట్లలో పేర్కొనబడింది. చూడండి, 4:92, 5:89, 58:3.

దురవస్థలో మరియు అపత్కాలాలలో మరియు యుద్ధ సమయాలలో సైర్యం కలిగి ఉండటం. ఇలాంటివారే సత్యవంతులు మరియు ఇలాంటి వారే దైవభీతి గలవారు.

178. ఓ విశ్వాసులారా! హత్య విషయంలో మీ కొరకు న్యాయప్రతీకారం (ఖిసాన) నిర్ణయించబడింది. ఆ హత్య చేసినవాడు, స్వేచ్ఛగలవాడైతే ఆ స్వేచ్ఛాపరుణ్ణి, బానిస అయితే ఆ బానిసను, స్త్రీ అయితే ఆ స్త్రీని (వధించాలి).¹²⁵ ఒకవేళ హతను సోదరులు (కుటుంబీకులు) హంతకుణ్ణి కనికరించదలస్తే, ధర్మయుక్తంగా రక్తశుల్క నిర్ణయం జరగాలి.¹²⁶ హంతకుడు రక్తధనాన్ని, ఉత్తమ రీతిలో అతనికి చెల్లించాలి. ఇది మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీకు లభించే సాకర్యం, కారుణ్యం. దీని తర్వాత కూడా ఈ హద్దులను అతిక్రమించే వానికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

179. ఓ బుద్ధిమంతులారా! న్యాయప్రతీకారం (ఖిసాన)లో మీకు ప్రాణరక్షణ ఉంది, దీనివల్ల మీరు దైవభీతి గలవారు అవుతారు.¹²⁷

180. మీలో ఎవరికైనా మరణకాలం సమీపించినప్పుడు అతడు, ఆస్తిపాస్తులు గలవాడైతే, అతడు తన తల్లి-దండ్రుల కొరకు మరియు సమీప బంధువుల కొరకు ధర్మసమ్మతిమైన మరణ శాసనం (వీలునామా) వ్రాయాలి.¹²⁸ ఇది దైవభీతి

أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۗ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ ۗ الْحُرُّ بِالْحُرِّ ۖ وَالْعَبْدُ
بِالْعَبْدِ ۖ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۗ فَمَنْ
عَفَىٰ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْهُ
بِالْمَعْرُوفِ ۖ وَادَّاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ
ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ وَرَحْمَةٌ
فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٧٩﴾

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَاۤأَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٠﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ۗ الْوَصِيَّةُ
لِلْوَالِدَيْنِ ۖ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ

125) ఇది ఇస్లాంకు ముందు అరబ్బులలో ఉన్న దురాచారాన్ని ఖండిస్తోంది. వారు ఒక మగ హంతకునికి బదులుగా - అతని కుటుంబంలో అనేక మంది మగవారిని, ఒక స్త్రీ హంతకురాలికి బదులుగా ఆమె కుటుంబంలోని పురుషుణ్ణి, లేక ఒక బానిస హంతకునికి బదులుగా ఒక స్వతంత్ర పురుషుణ్ణి - హత్యచేసేవారు.

126) చూడండి, 55:60.

127) హత్య చేయగోరే వానికి మొదటి నుంచే వాడు కూడా మరణ శిక్షకు గురిఅయ్యే శాసన ముందని తెలిస్తే! వాడు ఎన్నడూ హత్యకు పూనుకోడు. ఈ విధమైన న్యాయప్రతీకారం వల్ల రాజ్యంలో శాంతి సుఖాలు వర్ధిల్లతాయి. ఉదా: ఇప్పుడు స'ఉదీ 'అరేబియాలో ఉన్న స్థితి.

128) ఆస్తుల పంపక విషయానికై చూడండి, 4:11-12, ఈ ఆయత్ వాటికంటే ముందు అవతరింపజేయబడింది. వీలునామా కేవలం 1/3 భాగపు ఆస్తికొరకు మాత్రమే చేయవచ్చు.

గలవారి విద్యుక్త ధర్మం.

181. ఇక దానిని (వీలునామాను) విన్నవారు, తరువాత ఒకవేళ దానిని మార్చితే, దాని పాపమంతా నిశ్చయంగా, ఆ మార్చిన వారిపైననే ఉంటుంది. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.¹²⁹

182. కాని వీలునామా చేసిన వ్యక్తి పక్షపాతమో, లేదా అన్యాయమో చేశాడనే భయం ఎవనికైనా ఉంటే అతడు ఈ వ్యవహారంలో సంబంధమున్న వారందరి మధ్య రాజకుదిరిస్తే అందులో ఎలాంటి దోషం లేదు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాస్వదాత.

183. ఓ విశ్వాసులారా! ఉపవాసం మీకు విధిగా నిర్ణయించబడింది¹³⁰ - ఏ విధంగానైతే మీ పూర్వీకులకు విధిగా నిర్ణయించబడి ఉండెనో - బహుశా మీరు దైవభీతిపరులై ఉంటారని!

184. ఇది (ఈ ఉపవాసం) నిర్ణయించబడిన రోజులకు మాత్రమే. కానీ, మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులై ఉంటే, లేక ప్రయాణంలో ఉంటే, వేరే దినాలలో (ఆ ఉపవాసాలు) పూర్తిచేయాలి. కాని దానిని పూర్తిచేయటం దుర్భరమైన వారు

حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٥٠﴾

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَأَتَمَّ إِلَهُهُ
عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا
فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ
أُخْرٍ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ

2/3 భాగపు ఆస్తి మృతుని ప్రథమ శ్రేణి బంధువుల (వారసుల) హక్కు. ఆస్తికి హక్కుదారులైన ప్రథమ శ్రేణి బంధువులు (వారసులు) వీలునామాకు హక్కుదారులు కారు. ఈ 1/3 భాగాన్ని ఆస్తిపరుడు తన వీలునామాలో ఆస్తికి హక్కుదారులు కానటువంటి దూర బంధువులకు, స్నేహితులకు లేక ధర్మ కార్యాలకు ఇవ్వవచ్చు. 1/3 భాగంకంటే ఎక్కువ భాగానికి వీలునామా వ్రాయటం ధర్మసమ్మతం కాదు. (స. బుఖారీ, కేటబుల్ ఫరాయ్ద్ బాబ్ మీరాన్ అల్ బనాలీ). ఆస్తి తక్కువ ఉంటే - కేవలం పేరు ప్రతిష్ఠల కొరకు - హక్కుదారులను పేదరికంలో వదలి, ధర్మ కార్యాలకు లేక హక్కులేని వారి కొరకు - 1/3 భాగానికి కూడా - వీలునామా వ్రాయటం సమ్మతించదగినది కాదు. ఒకవిశ్వాసి-ఒకఅవిశ్వాసి, ఉభయులూ ఒకరికొకరు వారసులు కాలేరు. కాని వీలునామా (వసీయ్యత్) ద్వారా వారికి ధన సహాయం చేయవచ్చు.

129) సమీ'ఉన్-అలీమ్: సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు. చూడండి, 2:127.

130) అ'న్-సామ్: ఉపవాసం అంటే, మానుకోవటం. ప్రాతఃకాలం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు ఏమీ తినకుండా త్రాగకుండా మరియు భార్యలతో రతికీడలు జరపకుండా ఉండటమే గాక, తమ పంచేంద్రియాలను, చూపులను, నాలుకలను, చెవులను, ఆలోచనలను మరియు చేష్టలను మొదలైన వాటిని కూడా అదుపులో ఉంచుకొని చెడుకు దూరంగా ఉండటం.

పరిహారంగా, ఒక పేదవానికి భోజనం పెట్టాలి.¹³¹ కాని ఎవరైనా సహృదయంతో ఇంకా ఎక్కువ మేలు చేయదలస్తే, అది అతని మేలుకే! కాని మీరు తెలుసుకో గలిగితే, ఉపవాసం ఉండటమే, మీకు ఎంతో ఉత్తమమైనది.

185. రమదాన్ నెల! అందులో దివ్య ఖుర్ఆన్ మానవులకు మార్గదర్శకత్వంగా, అవతరింప జేయబడింది!¹³² మరియు అందులో సన్మార్గం చూపే మరియు సత్యా-సత్యాలను వేర్పరచే, స్పష్టమైన ఉపదేశాలున్నాయి. కావున మీలో ఆ నెలను పొందిన వ్యక్తి ఆ నెలంతా (విధిగా) ఉపవాసం ముండాల్సి. కాని వ్యాధిగ్రస్తుడైనవాడు, లేక ప్రయాణంలో ఉన్నవాడు, (ఆ ఉపవాసాలను) వేరే దినాలలో పూర్తిచేయాలి. అల్లాహ్ మీకు సౌలభ్యం చేయగోరుతున్నాడే కాని, మిమ్మల్ని కష్టపెట్టదలచుకోలేదు. ఇది మీరు ఉపవాసదినాల సంఖ్యను పూర్తిచేయగలగటానికి మరియు మీకు సన్మార్గం చూపినందుకు, మీరు అల్లాహ్ మహనీయతను (ఘనతను) కొనియాడటానికి మరియు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటానికి!

طَعَامٌ مِّسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَ مَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ۖ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ ۖ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ ۗ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

131) అతి వృద్ధులు, దీర్ఘ వ్యాధితో పీడితులైనవారు, గర్భవతులైన స్త్రీలు, బిడ్డలకు పాలిచ్చే స్త్రీలు మొదలైనవారు, ఉపవాసముండటం వారికి అతి కష్టతరమైతే, పరిహారంగా ప్రతిరోజూ ఒక పేద వానికి భోజనం పెట్టాలి. కాని గర్భవతులైన స్త్రీలు, పిల్లలకు పాలిచ్చే స్త్రీలు మరియు కొద్దికాలానికి మాత్రమే వ్యాధిగ్రస్తులైన వారు మాత్రం విడిచిన ఉపవాసాలను తరువాత పూర్తిచేసుకోవాలి.

132) ఖుర్ఆన్, లైలతుల్ ఖద్దర్ లో, లోహా మహ్‌ఫూజ్ నుండి ఈ ప్రపంచపు ఆకాశం మీద దింపబడింది. అక్కడ బైతుల్ జజ్జల్ లో పెట్టబడింది. అక్కడి నుంచి 23 సంవత్సరాలలో క్రమక్రమంగా అవసరాన్ని బట్టి మహా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స'అస)పై అవతరింపజేయబడింది, (ఇబ్నె-కసీర్). మొట్టమొదటి వ'హీ, 'హిరా గుహలో రమదాన్ నెలలో అవతరింపజేయబడింది. మరియు దైవప్రవక్త (స'అస), తమ మరణానికి ముందు రమదాన్ నెలలోనే ఖుర్ఆన్ ను జబ్బీల్ ('అ.స.) సమక్షంలో, రెండుసార్లు పూర్తిగా చదివి వినిపించారు. మరియు దైవప్రవక్త (స'అస), అదే రమదాన్ నెలలో 23, 25, 27 రాత్రులలో, సహాబీలకు తరావీహ్ నమాజ్ (ఖియామ్ అల్లల్) కూడా జమాఅతో చేయించారు. ('స. తిర్మిజి', స. ఇబ్నె-మాజా, అల్బానీ ప్రమాణీకం). ఆ తరావీహ్ నమాజ్ ఎనిమిది (8) రకాలులు, వ'తర్హ్ పాటు పదకొండు (11) రకాలులు, అని జాబిర్ (రది. 'అ.) మరియు సయ్యిదా 'అయిషహ్ (ర. 'అన్నా)ల, ఉల్లేఖనాలు (రిహాయతులు) ఉన్నాయి. ('స. బుఖారీ).

186. మరియు నా దాసులు, నన్ను గురించి నిన్ను అడిగితే: "నేను (వారికి) అతి సమీపంలోనే ఉన్నాను. పిలిచేవాడు నన్ను పిలిచినప్పుడు నేను అతని పిలుపును విని, జవాబిస్తాను.¹³³ కాబట్టి వారు సరైన మార్గం పొందటానికి, నా ఆజ్ఞలను అనుసరించాలి మరియు నా యందు విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి." అని, చెప్పు.¹³⁴

187. ఉపవాసపు రాత్రులందు మీకు మీ భార్యలతో రతిక్రీడ (రఫస్) ధర్మసమ్మతం చేయబడింది. వారు మీ వస్త్రాలు, మీరు వారి వస్త్రాలు. వాస్తవానికి మీరు రహస్యంగా ఆత్మద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారనే విషయం అల్లాహ్ కు తెలుసు. కావున ఆయన మీ పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించాడు మరియు మిమ్మల్ని మన్నించాడు. ఇక నుండి మీరు మీ భార్యలతో సంబోగం (బాఖిర్) చేయండి మరియు అల్లాహ్ మీ కోరకు వ్రాసిన దానిని కోరండి. మరియు ఉదయకాలపు తల్లని రేఖలు రాత్రి నల్లవారల నుండి స్పష్టపడే వరకు, మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చికటి పడేవరకూ మీ ఉపవాసాన్ని పూర్తిచెయ్యండి. కాని మస్జిద్లలో ఎ'తెకాఫ్ పాటించేటప్పుడు, మీరు మీ స్త్రీలతో సంబోగించకండి.¹³⁵ ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు, కావున ఉల్లంఘించే (ఉద్దేశంతో) వీటిని సమీపించకండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను ప్రజలకు స్పష్టం చేస్తున్నాడు. బహుశా వారు భయ-భక్తులు కలిగి ఉంటారని!

188. మరియు మీరు ఒకరి సొమ్మును మరొకరు అన్యాయంగా కబళించకండి మరియు బుద్ధి పూర్వకంగా, అక్రమమైనరీతిలో, ఇతరుల ఆస్తిలో

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ
أَجِيبْ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي
لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿٥٢﴾

أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى
نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ
لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ
تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
وَ عَفَا عَنْكُمْ ۚ فَالَّذِينَ بَشَرُوا هُنَّ
وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۖ وَكُلُوا
وَأَشْرَبُوا حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَكُمْ
الْخَيْطَ الْأَسْوَدَ مِنَ الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ
اتَّبِعُوا الصِّيَامَ إِلَى الْإِيلِ ۖ وَلَا
تُبَاشِرُوا هُنَّ وَأَنْتُمْ عَكْفُونَ
فِي الْمَسْجِدِ ۖ تِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ الَّتِي لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

وَ لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ وَ تَدُلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ

133) ఉపవాసం విరమించే వేళలో చేసే ప్రార్థన (దు'అ) అంగీకరించబడుతుంది. (ముస్సద్ అహ్ మద్, తిర్మిజి, నసాయి, ఇబ్నె-మాజా - ఇబ్నె-కసీర్ - వ్యాఖ్యానం).

134) చూడండి, 'స. బుఖారి, పుస్తకం-8, 'హదీస్' నం. 509.

135) చూడండి, 7:189. ఎ'తెకాఫ్: అంటే మస్జిద్లలో అల్లాహ్ (సు.త.)ను ధ్యానిస్తూ ఏకాంతంగా గడపటం. ఎ'తెకాఫ్ పాటించే వారు స్త్రీలతో సంబోగించరాదు. కాలకృత్యాలకు తప్ప, మస్జిద్ విడిచి బయటికి పోరాదు. తోటి వారితో అనవసరమైన మాట్టలో పడరాదు.

కొంత భాగం తినే దురుద్దేశంతో, న్యాయాధికారులకు లంచాలు ఇవ్వకండి. (3/8)

189. * (ఓ ప్రవక్తా!) వారు నిన్ను మారే చంద్రుని (రూపాలను) గురించి అడుగుతున్నారు. నీవు వారితో ఇలా అను: "అవి ప్రజలకు కాలగణనను మరియు 'హజ్జ్' దినాలను తెలియజేస్తాయి." మీరు మీ ఇళ్ళలోకి వాటి వెనుక భాగం నుండి ప్రవేశించడం ఋజువర్తన (బిర్త్ర్) కాదు, ధైవభీతి కలిగి ఉండటమే ఋజువర్తన (బిర్త్ర్). కనుక మీరు ఇంట్లో వాటి ద్వారాల నుండి ప్రవేశించండి. మరియు మీరు సాఫల్యం పొందటానికి అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి.

190. మరియు మీలో, ఫోరాడవారితో, మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో ఫోరాడండి, కాని హద్దులను అతిక్రమించకండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించే వారిని ప్రేమించడు.¹³⁶

191. వారు, మీకు ఎక్కడ ఎదురైతే అక్కడనే వారిని చంపండి. మరియు వారు మిమ్మల్ని ఎచ్చటి నుండి తరిమివేశారో, మీరు కూడా వారిని అచ్చటి నుండి తరిమివేయండి. మరియు సత్య ధర్మానికి అడ్డుగా నిలవటం (ఫిత్నా),¹³⁷ చంపటం కంటే ఘోరమైనది. మస్లిద్ అల్-హరామ్ వద్ద వారు మీలో యుద్ధం చేయనంత వరకు మీరు

لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٩﴾
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْهَلَالَةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجَّةِ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلكِنَّ الْبِرَّ مَنِ
اتَّقَىٰ وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٩٠﴾

وَ قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩١﴾
وَ اقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ
وَ أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجَكُم
وَ لَا الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَ لَا
تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

136) ఈ ఆయత్లో జహాద్ - ధర్మపోరాటం: అంటే ఎవరైతే మీలో ఫోరాడుతారో, అలాంటి వారితో మీరు ఫోరాడండి అనుమతి ఇవ్వబడింది. చూడండి, 22:39. ఆ ఆయత్ జహాద్ను గురించి మొదటి సారిగా అవతరింపజేయబడిందని చాలామంది 'హదీస్'వేత్తలు వ్రాశారు, (అబ్దుల్-అబ్దు-కసీర్). హద్దులను అతిక్రమించకూడదు అంటే, స్త్రీల, పిల్లల, వృద్ధుల హత్యచేయ కూడదు. ఎవరైతే మీలో ఫోరాడుతారో, వారినే వధించాలి. ఇదేవిధంగా పంట పొలాలను, చెట్లు చేమలను, పశువులను, అనవసరంగా పాడుచేయరాదు. జహాద్ను గురించి చూ. 4:91, 60:8 మరియు స. బుఖారీ, పు.4, 'హ. నం.4.

137) ఇక్కడ ఫిత్నా: అంటే సత్యతిరస్కారం, భిర్త్, సత్యధర్మానికి అడ్డుగా నిలవటం. సత్యాన్ని స్వీకరించిన వారిని హింసా, దౌర్జన్యాలకు గురిచేయడం. చూడండి, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-2, 'హదీస్' నం.797. ఫిత్నా తున్: యొక్క ఇతర అర్థాలు పీడన, ఉపద్రవం, పరిక్ష, ప్రేరేపించటం, కలతలు రేకెత్తించటం, శోధన, పురికొల్పటం మరియు దుష్కృత్యం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

వారితో అక్కడ యుద్ధం చేయకండి.¹³⁸ ఒకవేళ వారే, మీతో (ఆ పవిత్ర స్థలంలో) యుద్ధం చేస్తే వారిని వధించండి. ఇదే సత్య-తిరస్కారులకు తగిన శిక్ష.

192. కాని, వారు (యుద్ధం చేయటం) మానుకుంటే (మీరు కూడా మానుకోండి). ఎందుకంటే నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

193. మరియు ఫిల్సా¹³⁹ ముగిసిపోయే వరకు మరియు అల్లాహ్ ధర్మం మాత్రమే స్థాపించబడే వరకు మీరు వారితో యుద్ధం చేస్తూ ఉండండి. ఒకవేళ వారు మానుకుంటే, దుర్మార్గులతో తప్ప ఇతరులతో పోరాడకండి.¹⁴⁰

194. నిషిద్ధమాసానికి బదులు నిషిద్ధమాసమే మరియు నిషిద్ధస్థలాలలో న్యాయ ప్రతీకారం (జిసాస్) తీసుకోవచ్చు.¹⁴¹ కాబట్టి మీపై ఎవరైనా దాడిచేస్తే, మీరు కూడా వారిపై అదే విధంగా దాడిచేయండి. మరియు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భయ-భక్తులు గలవారికి లోడుగా ఉంటాడని తెలుసుకోండి.

195. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టండి. మరియు మీ చేతులారా మిమ్మల్ని మీరు వినాశంలో పడవేసుకోకండి; మేలుచేయండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మేలు చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ۚ كَذٰلِكَ جَزَاءُ الْكٰفِرِيْنَ ۗ ۙ
فَإِن اٰتٰتَهُمْ فَانِ اللّٰهَ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۙ

وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةً وَّ يَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ۗ فَإِن اٰتٰتَهُمْ فَلَا عُدُوَانَ اِلَّا عَلٰى الظّٰلِمِيْنَ ۗ

الشَّهْرِ الْحَرَامِ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَاَلْحُرْمٰتِ قِصَاصٌ ۗ فَمَن اَعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اَعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۗ وَ اتَّقُوا اللّٰهَ وَاَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۗ

وَ اَنفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَا لَا تَلْقُوا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۗ وَاَحْسِنُوْا ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۗ

138) మళ్ళీ అల్-బూరాహ్ సరిహద్దులో యుద్ధం చేయటం నిషేధించబడింది. అది శాంతి నిలయం, కాని ఎవరైనా దానిని లెక్క చేయక మీపై దాడిచేసి మిమ్మల్ని చంపగోరితే, అలాంటి వారితో మీరు అక్కడ యుద్ధం చేసి వారిని చంపవచ్చు!

139) చూడండి, 2:191, వ్యాఖ్యానం-137.

140) చూడండి, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-1, 'హదీస్' నం. 24.

141) నిషిద్ధ మాసాలు: జుల్-ఖిజదహ్, జుల్-హిజ్జహ్, ముహర్రం మరియు రజబ్ (హిజ్రీ శకపు 11, 12, 1 & 7వ మాసాలు). ఈ మాసాలలో యుద్ధం చేయటం ఇస్లాంకు పూర్వం నుండి కూడా అరేబియా వాసులలో నిషేధించబడి ఉండెను. చూడండి, 2:217. ఈ నిషేధాలను అందరూ గౌరవించాలి. ఎదుటివారు వాటిని గౌరవించని పక్షంలో వారితో పోరాడి ప్రతీకారం తీర్చుకోవచ్చు.

196. మరియు అల్లాహ్ (ప్రసన్నత) కొరకు 'హజ్జ్' మరియు 'ఉమ్రా' పూర్తిచేయండి.¹⁴² మీకు వాటిని పూర్తిచేయటానికి ఆటంకం కలిగినట్లైతే, మీరు ఇవ్వదలుచుకున్న బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వండి.¹⁴³ బలి జంతువు దాని గమ్యస్థానానికి చేరనంత వరకు మీరు శిరోముండనం చేసుకోకండి.¹⁴⁴ కానీ, మీలో ఎవడైనా వ్యాధిగ్రస్తుడై ఉంటే లేదా అతని తలకు బాధ ఉంటే (శిరోముండనం చేసుకొని) దానికి పరిహారంగా (మూడు రోజులు) ఉపవాసం ఉండాలి. లేదా దాన-ధర్మాలు చేయాలి (ఆరుగురు నిరు పేదలకు భోజనం పెట్టాలి), లేదా బలి ఇవ్వాలి. కాని శాంతి భద్రతలు ఉన్న సమయాలలో ఎవడైనా 'హజ్జ్' తమత్తు¹⁴⁵

وَاتَّبِعُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ آذَىٰ مِنْ رَأْسِهِ فَغَدَاةً مِّنْ صِيْيًا أَوْ صَدَقَةً أَوْ نُسَاءً فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَّمْ

142) 'ఉమ్రా': 'హజ్జ్' సమయంలో కాకుండా వేరే దినాలలో కూడా 'ఉమ్రా' చేయవచ్చు. 'ఉమ్రా' చేయగల వారు 'హరమ్' సరిహద్దు నుండి, (మీఖాల్ సరిహద్దు బయటి నుండి వచ్చేవారు మీఖాల్ నుండి) ఇస్రాఫీమ్ దరించి, (అంటే పురుషులు, ఒక తెల్ల లుంగీ కట్టుకొని మరొక తెల్ల దుప్పటిని శరీరంపై కప్పుకోవటం. స్త్రీలకు, వారు దరించిన బట్టలే ఇస్రాఫీమ్: మగవారి వలె వారికి ప్రత్యేకమైన ఇస్రాఫీమ్ దుస్తులు లేవు). 'హరమ్'కు వచ్చి క'అబహ్' చుట్టు ఏడు ప్రదక్షణలు ('అబాఫ్') చేసి, రెండు రకాతులు నమాజ్ చేసి, తరువాత 'సఫా-మర్వా'ల మధ్య ఏడుసార్లు పచార్లు (స'యూ) చేసిన తరువాత (స్త్రీలు) తల వెంట్రుకలను కొంతమట్టుకు కత్తిరించుకోవాలి. పురుషులు శిరోముండనం చేయించుకొని లేక తల వెంట్రుకలను కొంత మట్టుకు కత్తిరించుకొని ఇస్రాఫీమ్ విడవాలి. మీఖాల్ మరియు 'హరమ్' సరిహద్దును మహా ప్రవక్త (స'అస) సూచించారు.

143) ధైవప్రవక్త (స'అస) 6వ హిజ్రీలో 'ఉమ్రా' కొరకు వచ్చినప్పుడు 'హల్లైబియూహ్' దగ్గర ఆగారు. అప్పుడు మక్కాలోని ముష్టిక్ ఖురైషులు వారిని మక్కాలో ప్రవేశించి 'ఉమ్రా' చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వలేదు. వారు ముష్టిక్ ఖురైషులలో సంది చేసుకున్నారు. 'హల్లైబియూహ్'లోనే తమ బలి (ఖుర్బానీ) చేసి తమ శిరోముండనాలు చేయించుకొని ఇస్రాఫీమ్ వదిలారు. తరువాత 7వ హిజ్రీలో వచ్చి 'ఉమ్రా' చేశారు.

144) శాంతి సమయాలలో 'హజ్జ్' యొక్క అన్ని మనాసిఖ్లు పూర్తిచేయనంత వరకు శిరోముండనం చేయించుకోగూడదు అంటే, ఇస్రాఫీమ్ విడవగూడదు.

145) తమత్తు: అంటే 'హజ్జ్' కాలంలో 'ఉమ్రా' కొరకు ఇస్రాఫీమ్ దరించి 'ఉమ్రా' చేసి శిరోముండనం చేసి, ఇస్రాఫీమ్ విడవాలి. మరల 8వ జిల్ 'హజ్జ్' రోజున 'హజ్జ్' కొరకు ఇస్రాఫీమ్ దరించాలి. దీనికి బలి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. బలి ఇవ్వలేని వారు 10 రోజులు ('హజ్జ్' కాలంలో 3 రోజులు 'హజ్జ్' తరువాత 7 రోజులు), ఉపవాసాలుండాలి. 'హజ్జ్' 3 రకాలుగా చేయవచ్చు: అవి (i) ఇస్రాఫీమ్: అంటే 'హజ్జ్' సంకల్పంలో ఇస్రాఫీమ్ దరించి కేవలం 'హజ్జ్' మాత్రమే చేయటం. దీనికి బలి అవసరం లేదు. ఇది 'హరమ్' ప్రాంతంలో నివసించేవారు చేసే 'హజ్జ్', (ii) తమత్తు: పైన వివరించిన విధం. 'హజ్జ్' తమత్తుకు బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం వాజిబ్. (iii) ఖిరన్: ఒకే

చేయడలమకుంటే, అతడు తనశక్తిమేరకు బలి¹⁴⁶ ఇవ్వాలి. కాని ఎవడైతే ఖుర్ఆని ఇవ్వలేడో 'హజ్జ్' కాలంలో మూడు దినాలు మరియు (ఇంటికి) తిరిగివచ్చిన పిమ్మట ఏడు దినాలు ఉపవాసం ఉండాలి, ఈ విధంగా మొత్తం పది దినాలు ఉపవాసాలు ఉండాలి. ఇది ముస్లిం అల్-హరామ్ ధగ్గర నివసించని వారికి మాత్రమే. మరియు అల్లాహ్ యెడల భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ శిక్ష విధించటంలో చాలా కఠినుడు, అని తెలుసుకోండి.

197. 'హజ్జ్' నియమిత నెలలలోనే జరుగు తుంది. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో 'హజ్జ్' చేయటానికి సంకల్పించిన వ్యక్తి 'హజ్జ్' (ఇహ్రామ్)లో వున్న సమయంలో (బార్యత్) రతిక్రీడ (రఫ్'నీ)కు, దుష్టకార్యాలకు మరియు కలహాలకు దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే మంచిపనులన్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు. ('హజ్జ్' యాత్రకు) కావలసిన వస్తు సామగ్రిని తీసుకు వెళ్ళండి. దైవబీతియే నిశ్చయంగా, అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామగ్రి. కనుక ఓ బుద్ధిమంతులారా! కేవలం నా యందే భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి.

198. ('హజ్జ్' యాత్రలో) మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహాలు అన్వేషిస్తే¹⁴⁷ అందులో దోషంలేదు. 'అరఫాత్'¹⁴⁸ నుండి బయలుదేరిన తరువాత

يَجِدُ قَصِيًّا مُثَلَّثَةً أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَ سَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٦﴾

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَ لَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَ مَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمُهُ اللَّهُ وَ تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَ اتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٧﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفْضَيْتُمْ مِنْ

ఇహ్రామ్లో 'ఉమ్రా మరియు 'హజ్జ్' నెరవేర్చటం. 'ఉమ్రా చేసిన తరువాత తలవెట్టుకలు కత్తిరించుకోకుండా 'హజ్జ్' వరకు ఇహ్రామ్లోనే ఉండి 'హజ్జ్' విధులు నెరవేర్చిన పిదప ఇహ్రామ్ విడవటం. 'హజ్జ్' ఖిర్రాను కూడా బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం వాజిబ్.

146) హద్ యున్, బలి (ఖుర్బానీ): ఒక వ్యక్తికి ఒక మేక లేక గొర్రె; లేక ఏడుగురు కలిసి ఒక ఆవు, ఎద్దు, లేక ఒంట బలి చేయవచ్చు.

147) అనుగ్రహాలు అంటే 'హజ్జ్' యాత్రలో వ్యాపారం మొదలైనవి చేయటం ధర్మసమ్మతమే.

148) 'అరఫాత్' మక్కా నుండి దాదాపు 12 కి. మీ. దూరంలో 'హరామ్ సరిహద్దులకు బయట నున్న ఒక మైదానం. అందులో ఒక చిన్న కొండ ఉంది దాని పేరు జబల్-రహ్. దైవప్రవక్త (స'అస) 'హజ్జ్' చేసినప్పుడు దాని ధగ్గర నింజోని 'హజ్జ్' ఉపన్యాసం (ఖు'తబ్) ఇచ్చారు. 'హజ్జ్' చేయాలని సంకల్పించిన వారు జుల్-హిజ్జాహ్ 9వ తేదీన మద్యహ్నం నుండి 10వ తేదీ ఫజ్జ్ అ'జాన్ సమయం వరకు 'హజ్జ్' నిర్వహణలో ఇహ్రామ్ ధరించి కొంత సమయం ఈ

మహ్ అరిల్ 'హరామ్ (ముజ్బీదలిఫా) ¹⁴⁹ వద్ద (ఆగి) అల్లాహ్ ను స్మరించండి. మరియు ఆయన మీకు బోధించిన విధంగా ఆయనను స్మరించండి, వాస్తవానికి మీరు పూర్వం మార్గభ్రష్టులుగా ఉండేవారు.

199. తరువాత ప్రజలంతా ఎక్కడి నుండి వెళ్లారో అక్కడి నుండి మీరూ వెళ్ళండి. అల్లాహ్ తో క్షమాభిక్ష వేడుకోండి. నిస్వయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రుతా.

200. ఇక మీ ('హజ్జా) విధులను ¹⁵⁰ పూర్తిచేసిన తరువాత, మీరు మీ తండ్రి-తాతలను (పూర్వం) స్మరించే విధంగా, ఇంకా దానికంటే అధికంగా అల్లాహ్ ను స్మరించండి. కాని వారిలో కొందరు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు ఈ లోకంలో (అన్నీ) ప్రసాదించు!" అని ప్రార్థిస్తారు. అలాంటి వారికి పరలోకంలో ఎలాంటి భాగం ఉండదు.

201. వారిలో మరికొందరు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు ఇహలోకంలో మంచిని మరియు పరలోకంలో కూడా మంచిని ప్రసాదించు మరియు మమ్మల్ని

عَرَفْتِ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ

الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَكُمُ وَإِنْ

كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٩٩﴾

ثُمَّ آفِئُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَ

اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا

اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا

فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي

الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن

خَلَاقٍ ﴿٢٠١﴾

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي

الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

మైదానంలో గడపడం మరియు అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించడం విధి. 'హదీస్ ప్రకారం 'అరఫాత్ లో ఆగడమే 'హజ్జ్'.

149) ముస్లిమ్ మహ్ అరిల్ 'హరామ్, ము'జ్బిలిఫాలో ఉంది. జల్-హిజ్జాహ్ 9వ తేదీన 'హజ్జులు 'అరఫాత్ మైదానంలో కొంతకాలం గడిపిన తరువాత ఇక్కడకు చేరుకొని, మ'గ్రిబ్ మరియు 'ఇఫా నమాజ్ కలిపి చేయడం ముస్నూన్. వారు రాత్రి ఇక్కడ గడిపి, 10వ తేదీ ఫజ్ నమాజ్ తరువాత మీనాకు చేరుకుంటారు. ఇక్కడి నుండి జమరాత్ లపై విసరటానికి, చిన్నచిన్న కంకర రాళ్ళు ఏరుకుంటారు. ము'జ్బిలిఫా 'హరామ్ సరిహద్దులలోనే ఉంది.

150) మిగిలిన 'హజ్జ్ విధులు 10, 11, 12 మరియు (13) జల్ హిజ్జా తేదీలలో పూర్తిచేయాలి. ఈ రోజులలో ఇస్లామ్ లేకుండానే మక్కా కు పోయి తహాఫ్ 'జయారహ్ మరియు స'యూ ఆల్ 'హజ్జ్ పూర్తిచేసుకోవాలి. ఈ 3 రోజులు మీనాలోనే ఉండి, అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించాలి. 10వ తేదీన సూర్యోదయం తరువాత కేవలం చివరి (జమరాతుల్ - 'అఖబహ్ ఫై - ఏదైతే మక్కా వైపుకు ఉండే 7 చిన్నచిన్న కంకరరాళ్ళు రువ్వాలి. 11 మరియు 12 తేదీలలో "జహ్ నమాజ్ తరువాత మూడు జమరాత్ ల పైననూ ఒక్కొక్క దానిపై 7 చప్పున కంకర రాళ్ళు రువ్వాలి.

జమరాత్: అంటే, ఇస్సా'కాల్ ('అ.స.)ను అతని తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.), అల్లాహుత'అలా ఆజ్జల్ జ'బ్ల' చేయటానికి తీసుకొని పోయేటప్పుడు, వై'తాన్ వారిని, అల్లాహుత'అలా ఆజ్జను ఉల్లంఘించటానికి, ప్రేరేపించిన 3 చోట్లలో నియమించిన గుర్తులు.

నరకాగ్నినుండి కాపాడు!" అని ప్రార్థిస్తారు.

202. అలాంటి వారు తమ సంపాదనకు అనుగుణంగా (ఉభయలోకాలలో) తమ వాటాను పొందుతారు. మరియు అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతిశీఘ్నుడు. (1/2)

203. * మరియు నియమిత రోజులలో అల్లాహ్ ను స్మరించండి. ¹⁵¹ ఎవడైనా త్వరగా రెండు రోజులలోనే వెళ్ళిపోయినా, అతనిపై ఎలాంటి దోషంలేదు. మరెవడైనా నిదానించి (పదమూడవ తేదీవరకు) నిలిచిపోయినా, అతనిపై ఎలాంటి దోషంలేదు, ¹⁵² వాడికి, ఎవడైతే దైవభీతి కలిగిఉంటాడో! మరియు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా, మీరంతా ఆయన సన్నిధిలో హాజరు చేయబడుతారనేది తెలుసుకోండి.

204. మరియు ప్రజలలో నుండి ఒక వ్యక్తి మాటలు ఇహలోక జీవితంలో నీకు సంతోషం కలుగజేయవచ్చు; మరియు తన సంకల్పశుద్ధిని తెలుపడానికి అతడు అల్లాహ్ ను సాక్షిగా నిలబెట్టవచ్చు! కాని, వాస్తవానికి, అతడు ఘోరమైన జగడాలమారి కావచ్చు! ¹⁵³

205. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) అతడు (నీ వద్ద నుండి) తిరిగిపోయి లోకంలో కల్లోలం రేకెత్తించటానికి, పంట పొలాలను మరియు పశువులను నాశనం చేయటానికి పాటుపడవచ్చు. మరియు అల్లాహ్ కల్లోలాన్ని ఏ మాత్రం ప్రేమించడు.

قِنَاعًا عَذَابِ النَّارِ ۝

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ

اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

وَ اذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ

فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا أَثْمَ عَلَيْهِ

وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا أَثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ

وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنكُمُ إِلَٰهِي

تُحْشَرُونَ ۝

وَ مِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا

فِي قَلْبِهِ وَ هُوَ الْكٰدُ الْخٰصِمُ ۝

وَ اِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ

فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَ النَّسْلَ ۗ

اللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفٰسَادَ ۝

151) తల్ఫీఖ్ దినాలలో అంటే జుల్-హిజ్జాహ్ 11, 12, 13 తేదీలలో ఏలైనంతవరకు తక్బీర్ చదవాలి: "అల్లాహు అక్షర్ అల్లాహు అక్షర్ అల్లాహు అక్షర్ అల్లాహు అక్షర్ లా ఇలాహ ఇల్లాహ్, వల్లాహు అక్షర్ అల్లాహు అక్షర్ వల్లాహిల్ హుష్ఫ్." కంకర రాళ్ళు విసురునపుడు ప్రతి కంకరాయి విసిరిన తర్వాత ఈ తక్బీర్ చదవటం సున్నత్. (నిల్ అల్-అవ్తార్ పుస్తకం-5, పేజీ-86).

152) మూడు జమరాత్లపై 11 మరియు 12 జుల్-హిజ్జాహ్ తేదీలలో కంకర రాళ్ళను రువ్వాలి. 12వ తేదీన ముగ్రిబ్ కు ముందు మీనా విడువలేకపోతే, 13వ తేదీన కూడా "జుహ్ నమాజ్" తరువాత మూడు జమరాత్లపై కంకరరాళ్ళను విసిరి మీనాను విడవాలి.

153) స. బుఖారీ, పుస్తకం-3, 'హదీస్' నం. 637. ఇలాంటి వారి ఉదాహరణకు చూ. 2:8-12.

206. మరియు: "అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండు." అని అతనితో అన్నప్పుడు, అహంభావం అతనిని మరింత పాపానికి ప్రేరేపిస్తుంది. కావున నరకమే అలాంటివానికి తగిన స్థలం. మరియు అది ఎంతచెడ్డ విరామస్థలం!

207. మరియు మానవులలోనే - అల్లాహ్ సంతోషం పొందటానికి - తన పూర్తిజీవితాన్ని అంకితం చేసేవాడూ ఉన్నాడు. మరియు అల్లాహ్ తనదాసుల యెడల చాల కనికరుడు.¹⁵⁴

208. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ విధేయతలో (ఇస్లాంలో) సంపూర్ణంగా ప్రవేశించండి. మరియు ఖైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించండి. నిశ్చయంగా, అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు!

209. మీ వద్దకు స్పష్టమైన హితోపదేశాలు వచ్చిన పిదప కూడా, మీరు తప్పటడుగు వేస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకమంతుడు అని తెలుసుకోండి.

210. ఏమి? అల్లాహ్ స్వయంగా దేవదూతలతో పాటు, మేఘాల చాయలలో ప్రత్యక్షం కావాలని వారు నిరీక్షిస్తున్నారా? కానీ, అప్పటికే ప్రతి విషయపు తీర్పు జరిగి ఉంటుంది. మరియు సమస్త విషయాలు (తీర్పు కోరకు) అల్లాహ్ దగ్గరికే మరలింపబడతాయి!

211. మేము ఎన్ని స్పష్టమైన సూచన (ఆయాతీలను వారికి చూపించామో ఇస్రాయిల్ సంతతి వారిని అడగండి!¹⁵⁵ మరియు ఎవడు అల్లాహ్ యొక్క అనుగ్రహాలను పొందిన తరువాత, వాటిని తారుమారు చేస్తాడో! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ అలాంటి వారిని శిక్షించటంలో ఎంతో కఠినుడు.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْبِهَادُ

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

فَإِن رَأَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاعْبَوْا أَن اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

سَلِّ بِنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

154) అర్-రహ్మా'ఫు (83): *The Compassionate*, కనికరుడు [=అర్-ర'హీము (3): *Most Merciful*, కరుణాస్పదాత్]. Kind, ఇవి రెండూ అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

155) ఈ సూచనలు ఉదాహరణకు: కర్త, మాంత్రికులను ఓడించింది, సముద్రంలో త్రోవచేసింది, బండ నుండి 12 ఊటలను ప్రవహింపజేసింది, మేఘాలచాయలు ఏర్పరచింది, మున్న మరియు 'సల్వాలను దింపింది మొదలైనవి. ఇవన్నీ అల్లాహుత'అలా మహిమను మరియు దైవప్రవక్త నిజాయితీలను తెలుపుతున్నాయి. అయినా సత్య-తిరస్కారులు విశ్వసించలేదు.

212. సత్య-తిరస్కారులకు ఇహలోక జీవితం మనోహరమైనదిగా చెయబడింది. కావున వారు విశ్వాసులతో పరిహాసాలాడుతుంటారు, కాని పునరుత్థాన దినమున, దైవబీతి గలవారే వారి కంటి ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారు. మరియు అల్లాహ్, తాను కోరిన వారికి లెక్కలేనంత జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు.

213. పూర్వం, మానవులంతా ఒకే ఒక సమాజంగా ఉండేవారు.¹⁵⁶ అప్పుడు అల్లాహ్ వారికి శుభవార్తలు ఇవ్వటానికి మరియు హెచ్చరికలు చేయటానికి ప్రవక్తలను పంపాడు. మరియు మానవులలో ఏర్పడిన బేదాలను పరిష్కరించటానికి, ఆయన గ్రంథాన్ని సత్యంతో వారి ద్వారా అవతరింపజేశాడు. మరియు అది (దివ్యగ్రంథం) ఇవ్వబడినవారు, స్పష్టమైన హితోపదేశాలు పొందిన తరువాత కూడా, పరస్పర ద్వేషాలవల్ల బేదాభిప్రాయాలు పుట్టించుకున్నారు. కాని అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞతో, విశ్వాసులకు వారు వివాదాలాడుతున్న విషయంలో సత్యమార్గాన్ని చూపాడు. మరియు అల్లాహ్ తానుకోరిన వారికి ఋజుమార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

214. ఏమి? మీరు (సులభంగా) స్వర్గంలో ప్రవేశించగలమని భావిస్తున్నారా? మీ పూర్వీకులు సహించినటువంటి (కష్టాలు) మీరూ సహించనిదే! వారిపై దురవస్థలు, రోగబాధలు విరుచుకు పడ్డాయి మరియు వారు కుదిపివేయబడ్డారు, చివరకు అప్పటి సందేశహారుడు మరియు విశ్వాసులైన అతని సహచరులు: "అల్లాహ్ సహాయం ఇంకా ఎప్పుడొస్తుంది?" అని

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾
 كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيهَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾
 أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَسَتْهُمْ الْبُيُوتُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ أَأَلَا

156) అంటే తౌహీద్ - ఏకదైవ సిద్ధాంతంపై ఉండటం. ఆదమ్ (అ.స.) నుండి నూహ్ (అ.స.) వరకు ప్రజలంతా ఏకదైవ సిద్ధాంతంపై, తమ ప్రవక్తలను అనుసరిస్తూ వచ్చారు. నూహ్ (అ.స.) కాలంలో షైతాన్ కలతలు రేకెత్తించటం వలన వారి మధ్య బేదాభిప్రాయాలు వచ్చాయి. సత్య-తిరస్కారం మరియు భీర్త్వ వ్యాపించాయి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రవక్తలను దివ్యగ్రంథాలతో - వారి బేదాభిప్రాయాలను దూరం చేయటానికి - పంపాడు (ఇబ్రెహీం-కసీర్).

వాపోయారు. అదిగో! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సహాయం సమీపంలోనే ఉంది!¹⁵⁷

215. (ఓ ముహమ్మద్!) వారు (ప్రజలు) నిన్ను అడుగుతున్నారు: "మేము ఏమి ఖర్చు చేయాలి?" అని. వారితో అను: "మీరు మంచిది ఏది ఖర్చుచేసినా సరే, అది మీ తల్లి-దండ్రుల, బంధువుల, అనాధుల, యాచించని పేదల (మసాకీన్) మరియు బాటసారుల కొరకు ఖర్చు చేయాలి. మరియు మీరు ఏ మంచిపని చేసినా అది అల్లాహ్ కు తప్పక తెలుస్తుంది."¹⁵⁸

216. మీకు అసహ్యకరమైనా! (ధర్మ) యుద్ధం చేయటం మీకు విధిగా నిర్ణయించబడింది.¹⁵⁹ మరియు మీకు నచ్చని విషయమే మీకు మేలైనది కావచ్చు మరియు మీకు నచ్చే విషయమే మీకు హానికరమైనది కావచ్చు! మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కాని మీకు ఏమీ తెలియదు.

217. వారు నిషిద్ధ మాసాలలో యుద్ధం చేయటాన్ని గురించి నిన్ను అడుగు తున్నారు.¹⁶⁰ వారితో ఇలా అను: "వాటిలో యుద్ధం చేయటం మహా అపరాధం. కానీ (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గాన్ని అవలంబించటం

إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿١٥٧﴾
يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا
أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَ
الْأَقْرَبِينَ وَ الْيَتَامَىٰ وَ الْمَسْكِينِ وَ
ابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
فَأِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَ هُوَ كُرْهُ لَكُمْ
وَ عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ هُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ ۗ وَ عَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ
لَّكُمْ ۗ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ ۗ أَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٥٩﴾
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ
قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۗ وَ
صَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَ كُفْرٌ بِهِ وَ

157) విశ్వాసులకు అల్లాహ్ (సు.త.) సహాయం తప్పక లభిస్తుంది.

158) ఈ ఖర్చు, 'సఫల్' సదఖాత్ గురించి ఉంది. విధిగా ఇవ్వవలసిన 'జకాత్' కాదు. ఎందుకంటే, తల్లి-దండ్రులకు 'జకాత్' చెల్లదు. వారిని పోషించటం కుమారుల బాధ్యత. మైమాన్ బిన్ ముహ్సీన్ అన్నారు: 'గమనించ వలసిన విషయం ఏమిటంటే ఈ ఖర్చు చేయటంలో, ఇంట్లో పెట్టి డ్రాయింగ్స్ గానీ, లేక సంగీత సాధనాలుగానీ, లేక ఇంటి అలంకరణకు వేసే పర్ణాలుగానీ లేవు.' అంటే ఇలాంటి వస్తువుల మీద ఖర్చు చేయటం అవాంఛనీయమైన వ్యర్థపు ఖర్చే.

159) చూడండి, 2:190-193, 22:39.

160) నిషిద్ధ మాసాలు హిజ్ర శకపు 1, 7, 11 & 12వ నెలలు, వివరాలకు చూడండి, 2:194 మరియు దాని వ్యాఖ్యానం-141. పైన పేర్కొన్న నిషిద్ధ మాసాలలో యుద్ధం చేయటం ఇస్లాంకు ముందు కూడా అరేబియాలో నిషిద్ధంగా ఉండేది. ఈ ఆయత్ అవతరణను గురించి ఇలా ఉంది: ఒక 'స'హజీల దళం రజబ్ నెలలో ఒక సత్య-తిరస్కారిని చంపి మరి కొందరిని ఖైదీలుగా తీసుకుంటారు. అప్పుడు ఆ 'స'హజీలకు రజబ్ నెల ప్రారంభమైనది తెలియదు. అప్పుడు సత్య-తిరస్కారులు: "ఈ ముస్లింలు నిషిద్ధ మాసాలను కూడా లెక్క చేయడం లేదు." అని నిందిస్తారు. ఆ సందర్భంలో ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడింది.

నుండి అవరోధాలు కలిగించటం మరియు ఆయన (అల్లాహ్)ను తిరస్కరించటం మరియు (ప్రజలను) ముస్లిద్ అల్-హరామ్ను దర్శించకుండా ఆటంక పరచడం మరియు అక్కడివారిని దాని నుండి వెడలగొట్టటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే మహా అపరాధం. పీడన (ఫిత్నా), రక్తపాతం కంటే మోరమైనది. ¹⁶¹ వారికి సాధ్యమే అయితే మిమ్ముల్ని మీ ధర్మం నుండి మళ్ళించ గలిగే వరకూ వారు మీలో యుద్ధం చేయడం మానరు. మరియు మీలో ఎవరైనా మతభ్రష్టులై సత్య-తిరస్కారులుగా మరణిస్తే, అలాంటి వారి మంచి పనులన్నీ ఇహపరలోకాలలో రెండింటి లోనూ వృధా అవుతాయి. మరియు అలాంటి వారు నరకాగ్నివాసులవుతారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు."

218. నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన వారు మరియు (అల్లాహ్ మార్గంలో తమ జన్మ భూమిని విడిచి) వలస పోయేవారు మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో ధర్మ పోరాటం చేసేవారు; ఇలాంటి వారే! అల్లాహ్ కారుణ్యం ఆశించటానికి అర్హులు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. (5/8)

219. * (ఓ ప్రవక్తా!) వారు, మద్యపానాన్ని మరియు జూదాన్ని గురించి నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. ¹⁶² నీవు ఈ విధంగా సమాధానమివ్వు: "ఈ రెండింటిలోనూ ఎంతో హాని (పాపం) ఉంది. వాటిలో ప్రజలకు కొన్ని లాభాలు కూడా ఉన్నాయి కాని వాటి హాని (పాపం) వాటి లాభాల కంటే ఎంతో అధికమైనది." మరియు వారిలా అడుగు తున్నారు: "మేము (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఏమి

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَ إِخْرَاجُ أَهْلِهِ
مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ
مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ
حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِن
اسْتَطَاعُوا ۗ وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ
دِينِهِ فَيَمُتْ ۗ وَ هُوَ كَافِرٌ ۗ فَأُولَٰئِكَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا ۗ وَالْآخِرَةِ
ۗ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا ۗ
وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ أُولَٰئِكَ
يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢١٩﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ ۗ وَالْمَيْسِرِ ۗ قُلْ
فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ ۗ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ۗ
وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ ۗ مَن نَّفَعَهُمَا ۗ
يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۗ قُلْ
يَسِّرُنَ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢٠﴾

161) చూడండి, 2:191, వ్యాఖ్యానం-137.

162) చూడండి, 4:43, 5:90-91. 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం. 383, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-7, 'హదీస్' నం. 481, 483, 484.

ఖర్చుపెట్టాలి?" నీవు ఇలా సమాధానమివ్వు: "మీ (నిత్యావసరాలకుపోగా) మిగిలేది." 163 మీరు ఆలోచించటానికి, అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన సూచన (అయూల్)లను మీకు విశదీ కరిస్తున్నాడు -

220. ఇహలోకంలోనూ మరియు పరలోకంలోనూ - మరియు అనాధులను గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు ఇలా సమాధానమివ్వు: "వారి సంక్షేమానికి తోడ్పడటమే మేలైనది." మరియు మీరు వారితో కలిసి మెలిసి 164 ఉంటే (తప్పవలెదు), వారు మీ సోదరులే! మరియు చెరచేవాడెవడో, సవరించేవాడెవడో అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. మరియు అల్లాహ్ కోరితే మిమ్మల్ని కష్టపెట్టి ఉండేవాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకమంతుడు.

221. మరియు ముష్రిక్ స్త్రీలు, విశ్వసించనంత వరకు, మీరు వారిని వివాహమాడకండి, ముష్రిక్ స్త్రీ మీకు ఎంత నచ్చినా, ఆమెకంటే విశ్వాసురాలైన ఒక బానిసస్త్రీ ఎంతో మేలైనది. 165 మరియు ముష్రిక్ పురుషులు విశ్వసించనంత వరకు మీ స్త్రీలలో వారి వివాహం చేయించకండి. మరియు ముష్రిక్ పురుషుడు మీకు ఎంత నచ్చినా, అతడి కంటే విశ్వాసి అయిన ఒక బానిస ఎంతో మేలైన వాడు. ఇలాంటి వారు (ముష్రికీన్) మిమ్మల్ని అగ్ని వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్! తన అనుమతిలో, మిమ్మల్ని స్వర్గం వైపునకు

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ
الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ
تَخَاطَبْتَهُمْ فَاخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَأَعْتَبْتَكُمْ إِنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُوْمِنَ
وَلَا مَلَائِمَهُ مَوْلَانَهُ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ
وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تَنْكِحُوا
الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُوْمِنُوا ۚ وَكَعْبِدُ
مَوْلَانٍ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ ۚ وَ
أَعْجَبَكُمْ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ
وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ

163) అంటే తమ పోషణలో ఉన్నవారి అవసరాలను పూర్తిచేసిన తరువాత. ఉన్నదంతా ఖర్చుపెట్టి, తరువాత అవసరం పడితే ఇతరుల ముందు చేయి చాపవలసిన పరిస్థితి కూడా తెచ్చుకోరాదు.

164) తు'ఖాలి'తూహమ్: వారితో కలిసి మెలిసి ఉండండి. అంటే ఆదాయాలు, ఖర్చులు, వ్యాపారం, మొదలైనవాటిలో కలిసిమెలిసి ఉంటే, ఫర్వాలేదు, కాని వారి సంపదలను కబళించుకోవటానికి ప్రయత్నించరాదు. వారి మేలును మీ మేలుగా పరిగణించాలి.

165) దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: "స్త్రీని వివాహమాడటానికి నాలుగు విషయాలను గమనించాలి. అవి: (i) ఆస్తిపాస్తులు, (ii) పుట్టు-పూర్వోత్తరాలు, వంశం, (iii) అందం-ఆకర్షణీయత మరియు (iv) ధర్మపరాయణత." మీరు ధర్మపరాయణురాలైన స్త్రీనే ఎంచుకోండి. (స. బు'ఖారీ, కేటాబ్ అల్బి కాహ్: స.ముస్లిం, కిటాబ్ అల్దా'అ).

మరియు క్షమాభిక్ష పొందటానికి పిలుస్తున్నాడు. మరియు ఈ విధంగా ఆయన తన సూచనలను ప్రజలకు - బహుశా వారు గుణపాఠం నేర్చుకుంటారని - స్పష్టంగా తెలుపుతున్నాడు.

222. మరియు వారు నిన్ను స్త్రీల ఋతుకాలం గురించి అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు: "అదొక అపరిశుద్ధ (హానికరమైన) స్థితి. కనుక ఋతుకాలంలో స్త్రీలలో (సంభోగానికి) దూరంగా ఉండండి.¹⁶⁶ వారు పరిశుద్ధులు కానంత వరకు వారి వద్దకు పోకండి. వారు పరిశుద్ధులు అయిన తరువాత అల్లాహ్ ఆదేశించిన చోటు నుండి మీరు వారివద్దకుపోవచ్చు."¹⁶⁷ నిశ్చయంగా అల్లాహ్ పశ్చాత్తాపపడి వారిని ప్రేమిస్తాడు మరియు పరిశుద్ధులుగా ఉండేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

223. మీ భార్యలు మీకు పంటపొలాల వంటి వారు, కావున మీ పొలాలకు మీరు కోరిన విధంగా పోవచ్చు.¹⁶⁸ మరియు మీ స్వయం కోరకు (సత్కార్యాలు) చేసి పంపండి (మీకు మంచి సంతానం కోరకు ప్రార్థించండి). మరియు అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు మీరు నిశ్చయంగా, ఆయనను కలుసుకోవలసి ఉందని తెలుసుకోండి. మరియు విశ్వాసులకు

يَاذُنِهِ ۖ وَيُبَيِّنُ الْبَيْتَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ ۚ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

نِسَاءَكُمْ حَرَّتْ لَكُمْ فَأْتُوا حُرَّتَكُمْ أَتَىٰ شَيْئُكُمْ ۚ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوُونَ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٤﴾

166) స్త్రీల ఋతుకాలం: ప్రతి చంద్రమాసంలో 4-5 రోజుల వరకు రక్తం ప్రసరించే కాలం. యూదులు మరియు ఇతర జాతుల వారు ఋతుకాలంలో స్త్రీలను వేరే గదులలో దూరంగా ఉంచేవారు. వారిని వంటింటిలోకి కూడా పోనిచ్చేవారు కాదు. కావున ఈ విషయం గురించి, 'సహాబీలు ప్రవక్త (స'అస) గారిని ప్రశ్నించగా, ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడింది. ఇందులో స్త్రీలలో ఋతుకాలంలో సంభోగం మాత్రమే నిషేధించబడింది. వారు వంటచేయటం, ఒకే గదిలో భర్తలో కలిసి ఒకేమంచంపై పరుండటం నిషేధించబడలేదు.

167) అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశించిన చోటునుండి అంటే సంతానం పుట్టే చోటునుండి మాత్రమే. ఇతర ఏ చోట్లనుండి కూడా కాదు. దీనిలో విశదమయ్యేది ఏమిటంటే, భార్యలో కూడా మలమార్గం ద్వారా సంభోగం చేయటం నిషేధం ('హరాం).

168) ఇక్కడ పంటపొలం అంటే సంతానం ఇచ్చేవారు, ఏ విధంగానైతే పొలం నుండి ఫలం లభిస్తుందో అదేవిధంగా స్త్రీల నుండి సంతతి పులిస్తుంది. ఇక్కడ కూడా మీరు కోరిన పద్ధతిలో పంటపొలంలోకి మాత్రమే పోండి, కాని ఇతరచోట్లనుండి పోకండి అంటే స్త్రీ మర్గాంగం నుండి సంభోగం చేయండి. ఇతర మార్గాల ద్వారా చేయకండి అని భావం. (ఇబ్నె-కసీ'ర్).

శుభవార్తలను వినిపించు.

224. మరియు మీరు అల్లాహ్ (పేరులో) చేసే ప్రమాణాలు మిమ్మల్ని సన్మార్గం నుండి, దైవబీతి నుండి మరియు ప్రజలలో శాంతి స్థాపించటం నుండి ఆటంకపరిచేవిగా కానివ్వకండి.¹⁶⁹ మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

225. మీరు అనాలోచితంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కాని మీరు హృదయపూర్వకంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్పకుండా మిమ్మల్ని పట్టుకుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, సహనశీలుడు.¹⁷⁰

226. ఎవరైతే తమ భార్యలతో (సంబోగించము అని) ప్రమాణించేస్తారో, వారికి నాలుగు నెలల వ్యవధి ఉంది.¹⁷¹ కాని వారు తమ దాంపత్య జీవితాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభిస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

227. కాని వారు విడాకులకే నిర్ణయించుకుంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వంవినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.¹⁷²

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَبِيحٌ عَلَيْهِمُ ﴿١٦٩﴾

لَا يُؤْخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧٠﴾

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧١﴾

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَبِيحٌ عَلَيْهِمُ ﴿١٧٢﴾

169) మీరు కోపంలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఫలానా వ్యక్తికి ఉపకారం చేయనని అల్లాహుతో ఆలా పేరులో ప్రమాణం చేయకండి. దీని కఫారు 5:89లో విశదీకరించబడింది. చూడండి, 'స.బుఖారి, పుస్తకం-8, 'హదీస్' నం. 621.

170) 'హాలిమున్ అల్-హాలిము (33): The All-Clement, శాంతిస్వభావుడు. ఓర్పుగల వాడు, సామ్యుడు, విశాల హృదయుడు, శిక్షించటంలో తొందర పడనివాడు. అర్-రషీదు (98): The Director to the Right Path, సన్మార్గగామిని. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూడండి, 11:87.

171) ఈలా: అంటే శపథం. ఏ వ్యక్తి అయినా తన భార్యతో ఇన్ని నెలలు కలువనని శపథం చేసి ఆ గడువు పూర్తికాక ముందే ఆమెతో కలిస్తే కఫారు చేయాలి. ఒకవేళ ఆ గడువు 4 నెలల కంటే ఎక్కువ ఉంటే - అతడు ఆమెను 4 నెలల కంటే ఎక్కువ కాలం వ్రేలాడ నివ్వలేడు కావున - నాలుగు నెలల తరువాత ఆమెతో ఆదరంగా దాంపత్య జీవితం సాగించాలి. లేదా ఆదరంగా సాగనపాలి, (ఇబ్నె-కసీర్).

172) నాలుగు నెలల గడువు తరువాత పై విషయంలో విడాకులు దానంతట అవే పూర్తికావు. ఆ వ్యక్తి ఆమెను స్వీకరించాలి, లేదా విడాకులివ్వాలి. లేనిచో న్యాయస్థానం వారికి విడాకులైనా ఇప్పించాలి, లేదా వారిరువురిని కలపాలి (ఇబ్నె-కసీర్).

228. మరియు విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలు మూడు ఋతువుల వరకు (మరొకనిలో పెండ్లి చేసుకోకుండా) వేచి ఉండాలి. ¹⁷³ మరియు వారు అల్లాహ్ యందు మరియు అంతిమ దినమునందు విశ్వాసమున్నవారే అయితే, అల్లాహ్ వారి గర్భాలలో సృష్టించిన దానిని దాచటం వారికి ధర్మసమ్మతం కాదు. ¹⁷⁴ మరియు వారిభర్తలు దాంపత్య సంబంధాలను సరిదిద్దుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉంటే! ఈ నిరీక్షణ కాలంలో వారిని తమ భార్యలుగా తిరిగి స్వీకరించే హక్కు వారికి ఉంది. మరియు వారికి (స్త్రీలకు) వారి (భర్తల)పై ధర్మ సమ్మతమైన హక్కులున్నాయి, ఏ విధంగానైతే వారికి (భర్తలకు) వారిపై ఉన్నాయి. కాని పురుషులకు స్త్రీలపై (కర్తవ్య) ఆధిక్యత ఉంది. ¹⁷⁵ మరియు అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

229. విడాకులు రెండుసార్ల! ఆ తర్వాత (భార్యను) సహృదయంతో తమవద్ద ఉండ నివ్వాలి, లేదా ఆమెను మంచితనంతో సాగ నంపాలి. ¹⁷⁶ మరియు సాగనంపేటప్పుడు మీరు

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكُنَّ بِمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا ۗ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾

الطَّلَاقُ مَرَّتَيْنِ فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ

173) ఈ శాసనం గర్భవతి అయిన స్త్రీకి వర్తించదు. వారి వేచియుండి సమయం ('ఇద్దతీ) కాన్పు వరకు ఉంటుంది. మరియు నికాహ్ తరువాత సంభోగం కాని స్త్రీకి కూడా వర్తించదు. ఆమెకు 'ఇద్దతీ గడువు ఉండదు. మరియు ఋతుస్రావం ప్రారంభం కాని స్త్రీ మరియు ఋతుస్రావం ఆగిన స్త్రీకి కూడా వర్తించదు. వారి గడువు మూడు మాసాలు, (ఇబ్నె-కసీర్). చూ. 65:1-7. ఇతర స్త్రీలు భర్త మరణించిన తరువాత నాలుగు మాసాల పదిరోజులు వేచి ఉండాలి (2:234).

174) ఇక్కడ గర్భం మరియు ఋతుస్రావం రెండింటినీ కూడా దాచవద్దని అర్థం.

175) మగవారికి ఉన్న ఆధిక్యత, వారి శారీరక బలం, వారికున్న జిహాద్ అనుమతి, వారసత్వంలో ఆధిక్యత మరియు భార్యా-పిల్లలను మరియు కుటుంబం వారిని పోషించే బాధ్యత మొదలైనవి.

176) భర్త తన భార్యను 'ఇద్దతీ గడువు లోపల కేవలం రెండుసార్లు మాత్రమే తిరిగి స్వీకరించవచ్చు. అంటే మొదటిసారి ఇచ్చిన విడాకుల తరువాత మరియు రెండవసారి ఇచ్చిన విడాకుల తరువాత. మూడవసారి విడాకులిచ్చిన తరువాత 'ఇద్దతీ గడువులోపల భార్యను తిరిగి స్వీకరించే అనుమతి లేదు. 'అల్లలాఖు ముర్రతాన్' దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒకే సారి మూడు విడాకులు పూర్తికావు. అంటే ఒకే సమయంలో 'తలాఖ్ అని ఎన్నిసార్లు పలికినా అది ఒకే 'తలాఖ్'గా పరిగణించబడాలి. ఇది చాలామంది ధర్మవేత్తల అభిప్రాయం.

వారికిచ్చిన వాటి నుండి ఏమైనా తిరిగి తీసుకోవడం ధర్మసమ్మతం కాదు. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేము అనే భయం ఆ ఇద్దరికీ ఉంటే తప్ప! కాని అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేమనే భయం ఆ దంపతులకు ఉంటే స్త్రీ పరిహారమిచ్చి (విడాకులు / ఖుల' తీసుకుంటే) అందులో వారికి ఎలాంటి దోషంలేదు. ¹⁷⁷ ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు, కావున వీటిని అతిక్రమించకండి. మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను అతిక్రమిస్తారో, అలాంటి వారే దుర్మార్గులు. ¹⁷⁸

230. ఒకవేళ అతడు (మూడవసారి) విడాకు లిస్తే, ఆ తర్వాత ఆ స్త్రీ అతనికి ధర్మసమ్మతం కాదు, ఆమె వివాహం వేరే పురుషునిలో జరిగితే తప్ప! ఒకవేళ అతడు (రెండవ భర్త) ఆమెకు విడాకులిస్తే! అప్పుడు ఉభయులూ (మొదటి భర్త, ఈ స్త్రీ) తాము అల్లాహ్ హద్దులకు లోబడి ఉండగలమని భావిస్తే వారు పునర్వివాహం చేసుకోవటంలో దోషం లేదు. మరియు ఇవి అల్లాహ్ నియమించిన హద్దులు. వీటిని ఆయన గ్రహించే వారికి స్పష్టపరుస్తున్నాడు.

231. మరియు మీరు స్త్రీలకు విడాకులిచ్చి నప్పుడు, వారి కోరిక నిర్ణయింపబడిన గడువు ('ఇద్దతీ) సమీపిస్తే వారిని సహృదయంతో మీవద్ద ఉంచుకోండి, లేదా సహృదయంతో విడిచివెట్టండి. కేవలం వారికి బాధకలిగించే మరియు పీడించే ఉద్దేశ్యంతో వారిని ఉంచుకోకండి. మరియు ఆ విధంగా చేసేవాడు వాస్తవానికి తనకు తానే అన్యాయం చేసుకున్నట్లు. మరియు అల్లాహ్

تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣١﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِعُرُوفٍ أَوْ سَرَ حَوْهُنَّ بِعُرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضَمْرًا لِيَتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ

177) స్త్రీ విడాకులు కోరితే, సమంజసమైన కారణం చూపి, పరిహారమిచ్చి లేక మహ్నో వాపసు ఇచ్చి, ఖుల'అ తీసుకోవచ్చు. న్యాయస్థానం ఈ విషయంలో ఆమెకు తోడ్పడుతుంది. పురుషుడు అంగీకరించని పక్షంలో న్యాయాధికారి స్త్రీ చూపిన కారణాలతో ఏకీభవిస్తే, వారి వివాహబంధాన్ని రద్దుచేయవచ్చు (అబూ- దావూద్, తిర్మిజీ, నసాయి' ప'ల్త'అల్-ఖుదీర్).

178) స. బు'ఖారీ, పుస్తకం-7, 'హదీస్' నం.197.

అదేశాలను (అయూత్ లను) పరిహాసంగా తీసుకోకండి. మరియు అల్లాహ్ మీకు చేసిన అనుగ్రహాన్ని మరియు మీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. ఆయన (అల్లాహ్) మీకు ఈ విధంగా బోధిస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు ప్రతి విషయం గురించి బాగా తెలుసని తెలుసుకోండి.

232. మరియు మీరు మీ స్త్రీలకు (మొదటిసారి లేక రెండవసారి) విడాకులిస్తే, వారు తమ నిరీక్షణా వ్యవధిని ('ఇద్దతీసు) పూర్తి చేసిన తరువాత, తమ (మొదటి) భర్తలను ధర్మసమ్మతంగా పరస్పర అంగీకారంతో వివాహం చేసుకోవాలి, మీరు వారిని ఆటంకపరచకండి. మీలో ఎవరికి అల్లాహ్ యందు మరియు అంతిమ దినమునందు విశ్వాస ముందే, వారికి ఈ బోధనచేయబడుతోంది. ఇది మీకు నిష్కళంకమైనది మరియు నిర్మలమైనది. మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కాని మీకు ఏమీ తెలియదు. (3/4)

233. * (విడాకుల తరువాత) పూర్తి రెండు సంవత్సరాల పాట గడువు పూర్తిచేయవలెనని (తల్లి-దండ్రులు) కోరినట్లయితే, తల్లులు తమ పిల్లలకు పాలివ్వాలి. బిడ్డ తండ్రిపై, వారికి తగు రీతిగా బోజనం మరియు వస్త్రాలిచ్చి పోషించ వలసిన బాధ్యత ఉంటుంది. శక్తికి మించిన భారం ఏ వ్యక్తిపై కూడా మోపబడదు. తల్లి తనబిడ్డ వలన కష్టాలకు గురికాకూడదు. మరియు తండ్రికూడా తన బిడ్డవలన (కష్టాలకు గురికాకూడదు). మరియు (పాలిచ్చే తల్లిని పోషించేబాధ్యత తండ్రిపై ఉన్నట్లు తండ్రి చనిపోతే) అతని వారసులపై కూడా ఉంటుంది. మరియు (తల్లి-దండ్రులు) ఇరువురు సంప్రదించుకొని పరస్పర అంగీకారంతో (రెండు సంవత్సరాలు పూర్తికాక ముందే) బిడ్డచేత పాలు విడిపిస్తే, వారిరువురికి ఎలాంటి దోషంలేదు.

هُرُواً وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

وَ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَابْلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَمْ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

وَ الْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَ عَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَ كِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارُّ وَالِدَةُ بَوْلِدِهَا وَ لَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ وَ عَلَى الْوَالِدِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَ تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَ إِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ

మరియు మీరు మీ బిడ్డలకు వేరే స్త్రీ ద్వారా పాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయదలస్తే, మీపై ఎలాంటి దోషంలేదు. కాని మీరు ఆమెకు (తల్లికి) ఇవ్వ వలసింది ధర్మసమ్మతంగా చెల్లించాలి. అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు మీరు చేసేదంతా నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చూస్తున్నాడని తెలుసుకోండి.

234. మరియు మీలో ఎవరైనా మరణించి, భార్యలను వదలి పోయినట్లైతే! (అలాంటి విధవలు) నాలుగు నెలల పది రోజులు (రెండవ పెండ్లి చేసుకోకుండా) వేచిఉండాలి. ¹⁷⁹ వారి గడువు పూర్తి అయిన తరువాత వారు తమకు ఉచిత మైనది, ధర్మసమ్మతంగా చేసుకుంటే మీపై దోషంలేదు. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును.

235. మరియు మీరు (వితంతువు లేక మూడు విడాకులు పొందిన స్త్రీలతో) వివాహం చేసుకో వాలనే సంకల్పాన్ని (వారి నిరీక్షణాకాలంలో) పరోక్షంగా తెలిపినా లేక దానిని మీ మనస్సులలో గోప్యంగా ఉంచినా మీపై దోషంలేదు. మీరు వారితో (వివాహమాడటం గురించి) ఆలోచిస్తున్నారని అల్లాహ్ కు తెలుసు, కాని వారితో రహస్యంగా ఎలాంటి ఒప్పందం చేసుకోకండి. అయితే మీ రేదైనా మాట్లాడదలచుకుంటే, ధర్మసమ్మతమైన రీతిలో మాట్లాడుకోండి. మరియు నిరీక్షణా వ్యవధి పూర్తయ్యేంత వరకు వివాహం చేసుకోకండి. నిశ్చయంగా, మీ మనస్సులలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసుని తెలుసుకొని, ఆయనకు భయపడండి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, సహనశీలుడు (శాంత స్వభావుడు) అని తెలుసుకోండి.

تَسْتَرْضِعُونَ أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَأَلْتُم مَّا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٥﴾

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنُتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تَأْوَعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۗ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

179) ఈ 'ఇద్దతీ' గడువు ప్రతి స్త్రీకి వర్తిస్తుంది. సంభోగం కాని స్త్రీ అయినా లేక ముసలిది అయినా సరే! కాని గర్భవతి అయిన స్త్రీ మాత్రం కాన్పువరకు వేచి ఉండాలి, (65:4). ఈ గడువు కాలంలో వారు తమ మృత భర్త ఇంటిలోనే ఉండాలి. (ఇబ్నె-కసీర్).

236. మీరు మీ స్త్రీలను ముట్టుకోకముందే, లేక వారి మహ్రా నిర్ణయం కాక పూర్వమే, వారికి విడాకులిస్తే, అది పాపం కాదు. మరియు వారికి కొంత పారితోషికంగా తప్పకుండా ఇవ్వండి. మరియు ధనవంతుడు తన శక్తిమేరకు, పేదవాడు తన స్థితిని బట్టి ధర్మసమ్మతమైనవిధంగా పారి తోషికం ఇవ్వాలి. ఇది సజ్జనులైన వారి విద్యుక్త ధర్మం.

237. మరియు మీరు తాకక పూర్వమే మీ స్త్రీలకు విడాకులిస్తే మరియు వాస్తవానికి అప్పటికే వారి మహ్రా (వదుకట్టుం) నిర్ణయించబడి ఉంటే, సగం మహ్రా చెల్లించండి, కానీ స్త్రీ క్షమించి విడిచిపెట్టి, లేదా వివాహసంబంధ అధికారం ఎవని చేతిలో ఉందో అతడు (భర్త) గానీ క్షమించి విడిచిపెట్టగోరితే తప్ప!¹⁸⁰ మరియు క్షమించటమే ధైవభీతికి సన్నిహితమైనది. మరియు మీరు పరస్పర వ్యవహారాలలో ఔదార్యం చూపటం మరచిపోవద్దు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

238. మీరు మీ నమాజ్‌లను కాపాడుకోండి మరియు (ముఖ్యంగా) మధ్య నమాజ్‌ను¹⁸¹ మరియు అల్లాహ్ సన్నిధానంలో వినయ-విధేయతలతో నిలబడండి.

239. మీరు ప్రమాదస్థితిలో ఉన్నప్పుడు నడుస్తూ గానీ, స్వారీచేస్తూగానీ, నమాజ్ చేయవచ్చు.¹⁸² కానీ మీకు శాంతి-భద్రతలు లభించినప్పుడు, ఆయన మీకు నేర్పినట్లు అల్లాహ్‌ను

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمْ النِّسَاءَ
مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ
فَرِيضَةً ۗ وَ مَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ
قَدَرًا ۚ وَ عَلَى الْبُقْعَةِ الْقَصِيَّةِ ۚ مَتَاعًا
بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝

وَ إِنْ طَلَقْتُمْهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَمْسُوهُنَّ وَ قَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ
فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ
يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عَقْدُ
النِّكَاحِ ۚ وَ أَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى ۚ وَ
لَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

حُفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَ الصَّلَاةِ
الْوُسْطَى ۚ وَ قَوْمُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۝
فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۚ فَادْأ
أَمْنَتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا
لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۝

180) అంటే భర్త, ఎందుకంటే వివాహ బంధాన్ని త్రొవటం అతని అధికారంలో ఉంది. కావున అతడు స్త్రీకి మహ్రా చెల్లించి ఉంటే, ఆమెను తాకక పూర్వమే విడాకులిస్తే అందులో నుండి ధర్మసమ్మతంగా సగం తీసుకోవచ్చు, లేదా పూర్తిగా విడిచిపెట్టవచ్చు.

181) అంటే 'అస్ర' నమాజ్, ధైవప్రవక్త ('స'అస) కందక యుద్ధ దినమున 'అస్ర' నమాజ్‌ను మధ్య నమాజ్‌గా పేర్కొన్నారు. స. బుఖారీ, పుస్తకం-1, 'హదీస్' నం. 527, 528.

182) చూడండి, స. బుఖారీ, పుస్తకం-5, 'హదీస్' నం. 451. అంటే శత్రు భయం ఉంటే.

స్మరించండి. ఎందుకంటే ఈ పద్ధతి ఇంతకు పూర్వం మీకు తెలియదు.

240. మరియు మీలో మరణించిన వారు భార్యలను వదలిపోతే, వారు తమ భార్యలకు ఒక సంవత్సరపు భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలని, వారిని ఇంటి నుండి వెడలగొట్టవద్దని వీలునామా వ్రాయాలి.¹⁸³ కానీ వారు తమంతట-తామే వెళ్ళిపోయి, తమ విషయంలో ధర్మసమ్మతంగా ఏమి చేసినా మీపై పాపంలేదు. మరియు అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

241. మరియు విడాకులివ్వబడినస్త్రీలకు ధర్మ ప్రకారంగా భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలి. ఇది దైవబీతి గలవారి విధి.

242. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను (అయితేలను) మీకు స్పష్టంగా తెలుపుతున్నాడు. బహుశా మీరు అర్థం చేసుకుంటారని. (7/8)

243. * ఏమి? మృత్యుభయంలో, వేల సంఖ్యలో ప్రజలు తమ ఇంట్లను వదలిపోయింది నీకు తెలియదా? అప్పుడు అల్లాహ్ వారిలో: "మరణించండి!" అని అన్నాడు కానీ, తరువాత వారిని బ్రతికించాడు.¹⁸⁴ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మానవుల పట్ల అత్యంత అనుగ్రహం గలవాడు, కానీ చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు.

244. మరియు మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చేయండి మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు, అని తెలుసుకోండి.

245. అల్లాహ్ కు మంచురుణం ఇచ్చేవాడు, మీలో

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذُرُونَ
أَزْوَاجًا ۖ وَصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا إِلَى
الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾
وَالَّذِينَ طَلَّقُوا أَزْوَاجَهُمْ طَلِّقًا
فَلَا يَحِلُّ لَهُمْ أَنْ يَاجِرُوا أُولَئِكَ
الَّذِينَ طَلَّقُوا ۚ وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ
أَزْوَاجِهِمْ يَتَوَفَّوْنَ فَهُمْ لَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمْ فِي مَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٤١﴾
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
فَقَالَ لَهُمْ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾
وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ سَبِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾
مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

183) భర్త మరణిస్తే 'ఇద్దత్ గడువు 4 నెలల 10 రోజులు. చూడండి. 4:12వ ఆయత్లో భర్త ఆస్తిలో భార్యకు విధిగా భాగం నిర్ణయించబడి ఉంది. కాబట్టి వీలునామా వ్రాసి అవసరం లేదు.

184) ఇది ఒక ప్రాచీన సమాజపు కథ. దీనిని గురించి ఏ 'హదీస్' లేదు. కొందరు దీనిని ఇస్రా'యిల్ సంతతి వారిలోని ఒక ప్రవక్త కాలపు కథ, కావచ్చని అంటారు. బహుశా, హిజ్యల్ ('అ.స.) కాలపు విషయమై ఉండవచ్చు.

ఎవడు? 185 ఎందుకంటే ఆయన దానిని ఎన్నోరెట్లు అధికంచేసి తిరిగిఇస్తాడు. అల్లాహ్ మాత్రమే (సంపదలను) తగ్గించేవాడూ మరియు హెచ్చించే వాడూను మరియు మీరంతా ఆయన వైపునకే మరలి పోవలసి ఉంది.

246. ఏమీ? మూసా (నిర్యాణం) తరువాత ఇస్రాయిలు సంతతి నాయకులు, తమ ఒక ప్రవక్తతో: "నీవు మా కొరకు ఒక రాజును నియమించు, మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం (జహాద్) చేస్తాము." అని పలికిన సంగతి నీకు తెలియదా? 186 దానికి అతను: "ఒకవేళ యుద్ధం చేయమని ఆదేశిస్తే, మీరు యుద్ధం చేయటానికి నిరాకరించరు కదా?" అని అన్నాడు. దానికి వారు: "మేము మరియు మా సంతానం, మా ఇంట్ల నుండి గెంటివేయబడ్డాము కదా! అలాంటప్పుడు మేము అల్లాహ్ మార్గంలో ఎందుకు యుద్ధం చేయము?" అని జవాబిచ్చారు. కాని యుద్ధం చేయండని ఆజ్ఞాపించగానే, వారిలో కొందరు తప్ప, అందరూ వెన్నుచూసారు. మరియు అల్లాహ్ కు ఈ దుర్మార్గులను గురించి బాగా తెలుసు.

247. మరియు వారి ప్రవక్త (సామూయిల్) వారితో: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ కొరకు 'తాలూత్'ను (సోల్ ను) రాజుగా నియమించాడు." అని అన్నాడు. దానికి వారు అన్నారు: "మాపై రాజ్యం చేసే హక్కు అతనికి ఎలా సంక్రమిస్తుంది? వాస్తవానికి, రాజ్యం చేసే హక్కు, అతని కంటే ఎక్కువ, మాకే ఉంది. మరియు అతను అత్యధిక ధనసంపత్తులున్నవాడూనూ కాడు." (దానికి వారి ప్రవక్త) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీలో

فَيُضِعُّهُ لَهٗ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۗ وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ ۗ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ اللَّهِ ۖ ائْتِنَا مَلِكًا تَقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا ۗ وَابْتِغَيْنَا قَاتِلًا لَنَا كُتِبَ عَلَيْنَا الْقِتَالُ ۗ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٧﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۗ قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ هَٰذَا إِنَّمَا كُنَّا بَشَرًا خِثًّا ۗ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۗ وَاللَّهُ

185) అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో మరియు జహాద్ కొరకు ధనాన్ని ఖర్చుచేయడం.

186) ఇక్కడ ప్రవక్త ఉండగా; బశీ-ఇస్రాయిల్ వారు, తమ ప్రవక్త సామూయిల్ (అ.స.) తో: "మాకొక రాజును నియమించు." అని అడగటం, అల్లాహుత'అలాకు అంగీకారమైనదే కాబట్టి ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొనబడింది. కాని అట్టి రాజు దైవభీతి గలవాడు, న్యాయవంతుడు అయితే, అది ధర్మసమ్మతమే కాక, వాంఛనీయం కూడాను. చూడండి, 5:20.

అతనిని ఎన్నుకొని అతనికి బుద్ధిబలాన్ని, శారీరక బలాన్ని సమృద్ధిగా ప్రసాదించాడు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి తన రాజ్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తారుడు, ¹⁸⁷ సర్వజ్ఞుడు."

248. మరియు వారితో వారి ప్రవక్త (సామూయిల్) ఇలా అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అతని ఆది పత్యానికి లక్షణం ఏమిటంటే, అతని ప్రభుత్వ కాలంలో ఆ పెట్టి (తాబూత్) మీకు తిరిగి లభిస్తుంది. అందులో మీకు మీ ప్రభువు తరపు నుండి, మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. మరియు అందులో మూసా సంతతి మరియు హారూన్ సంతతివారు వదలి వెళ్ళిన పవిత్ర అవశేషాలు, దేవదూతల ద్వారా మీకు లభిస్తాయి. మీరు విశ్వసించిన వారే అయితే! నిశ్చయంగా, ఇందులో మీకు ఒక గొప్ప సూచన ఉంది."

249. ఆ పిదప 'తాలూత్ (సెల్) తన సైన్యంలో బయలుదేరుతూ అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఒక నది ¹⁸⁸ ద్వారా మిమ్మల్ని పరీక్షించ బోతున్నాడు. దాని నుండి నీరు త్రాగినవాడు నావాడు కాడు. మరియు నది నీటిని రుచిచూడని వాడు నిశ్చయంగా నావాడు, కాని చెతిలో గుక్కెడు త్రాగితే ఫర్వాలేదు." అయితే వారిలో కొందరు తప్ప అందరూ దాని నుండి (కడుపునిండా నీరు) త్రాగారు. అతను మరియు అతని వెంట విశ్వాసులు ఆ నదిని దాటిన తరువాత వారన్నారు: "జాలూత్లో మరియు అతని సైన్యంలో షోరాడే శక్తి ఈరోజు మాలో లేదు." (కాని ఒక రోజున) అల్లాహ్ ను కలవడం తప్పదని

يُؤْتِي مَلِكَهُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٨﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُم ۖ إِن كُنتُم مِّن مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٩﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ ۖ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي ۖ وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ ۖ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۗ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا اللَّهَ كَم مِّن فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ

187) చూడండి 2:115, వ్యాఖ్యానం-73.

188) ఈ నది జొర్డాన్ మరియు ఫలస్టీన్ల మధ్య ఉంది.

భావించిన వారన్నారు: "అల్లాహ్ అనుమతిలో, ఒక చిన్న వర్షం ఒక పెద్ద వర్షాన్ని జయించటం ఎన్నోసార్లు జరిగింది. మరియు అల్లాహ్ సైర్యం గలవారిలోనే ఉంటాడు."

250. జాలూత్ (గోలియత్) మరియు అతని సైన్యాన్ని ఎదుర్కోవటానికి బయలుదేరి, వారు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు (ధైర్య) సైన్యాలను ప్రసాదించు, మా పాదాలను స్థిరంగా నిలుపు. మరియు సత్య-తిరస్కారులకు విరుద్ధంగా (పోరాడటానికి) మాకు సహాయపడు." అని ప్రార్థించారు.

251. ఆ తరువాత వారు, అల్లాహ్ అనుమతిలో వారిని (సత్య-తిరస్కారులను) ఓడించారు, మరియు దావూద్, జాలూత్‌ను సంహరించాడు.¹⁸⁹ మరియు అల్లాహ్ అతనికి (దావూద్‌కు) రాజ్యాధికారం మరియు జ్ఞానం ప్రసాదించి, తాను కోరిన విషయాలను అతనికి బోధించాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ప్రజలను, ఒకరి నుండి మరొకరిని కాపాడకుంటే, భూమిలో కల్లోలం వ్యాపించి ఉండేది, కానీ అల్లాహ్ సమస్తలోకాల మీద ఎంతో అనుగ్రహం గలవాడు.¹⁹⁰

252. ఇవన్నీ అల్లాహ్ సందేశాలు వాటిని మేము యథాతథంగా నీకు వినిపిస్తున్నాము. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) నిశ్చయంగా, నీవు (మా) సందేశ హారులలో ఒకడవు.¹⁹¹

غَلَبَتْ فِئَةٌ كَثِيرَةٌ بِأَذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾

فَهَزَمُوهُمْ بِأَذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

189) దావూద్ (అ.స.) 'తాలూత్ సైన్యంలో ఒక సిపాయి. అతను జాలూత్‌ను సంహరించారు.

190) ఇందులో అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఒక సంప్రదాయం (సున్నత్) ఉన్నది. ఆయన మానవులలోని ఒక వర్షం ద్వారా, అధికారం మరియు దుర్మార్గం మీద ఉన్న, మరొక వర్షాన్ని అంతమొందిస్తాడు. చూడండి, 22:38-40.

191) చూడండి. 'సహీహ్ బుఖారి, పుస్తకం-1, 'హదీస్' 331; , 'సహీహ్ బుఖారి, పుస్తకం-4, 'హదీస్' నం. 735.